

6

ANUL VI
IUNIE 1985

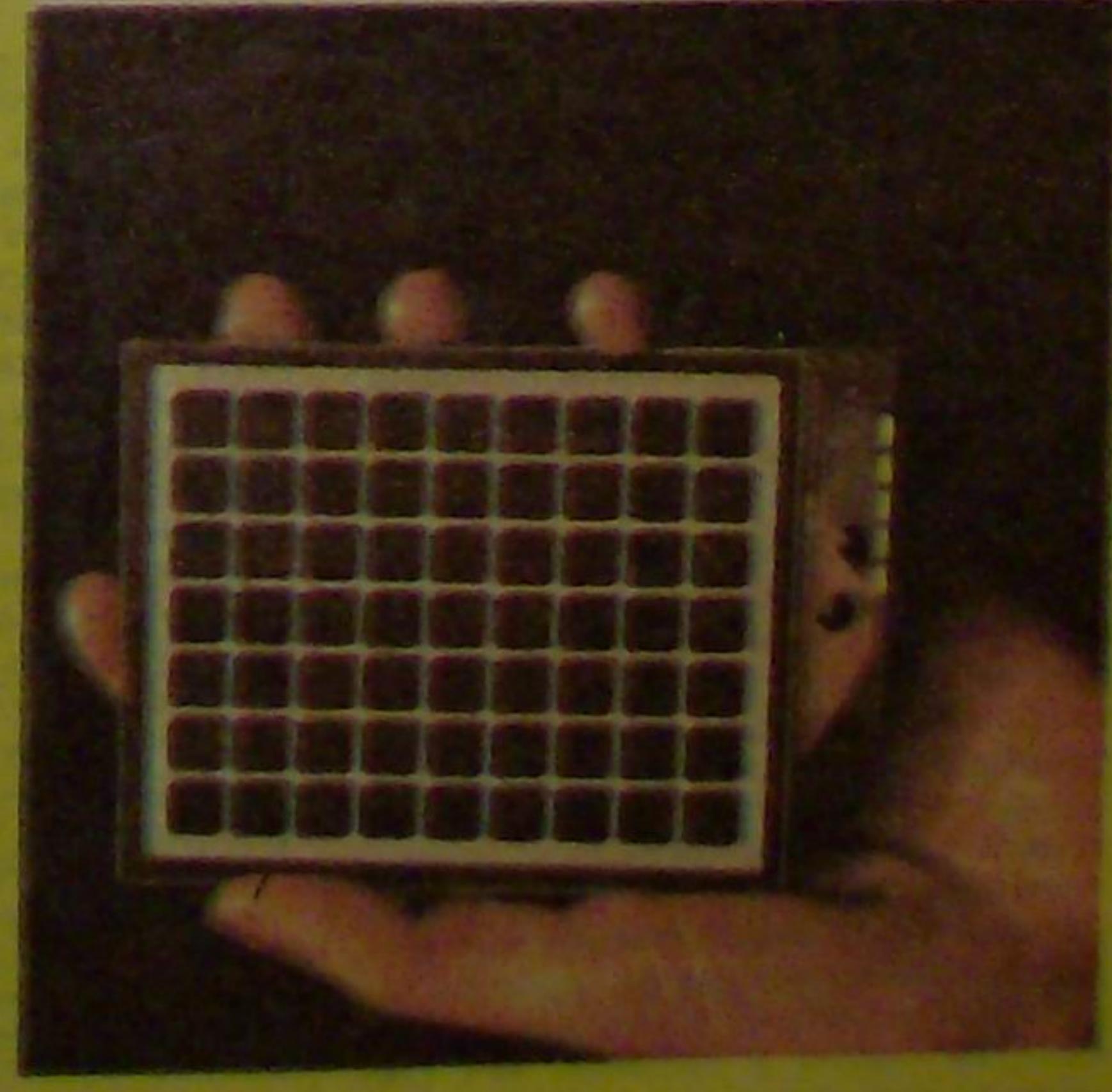
spre viitor

REVISTĂ
TEHNICO-
ŞTIINȚIFICĂ
A PIONIERILOR
ȘI ȘCOLARILOR
EDITATĂ DE
CONCILIUL NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI
PIONIERILOR

Din sumar:

- MECANICĂ
- MODELISM
- ENCICLOPEDIE
- PENTRU CITITORII DE LA SATE
- LABORATOR FOTO
- DE LA JOC LA MĂESTRIE

A V-A CONFERINȚĂ NAȚIONALĂ A ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

In contextul transformărilor revoluționare care au avut loc în patria noastră, o importanță deosebită a fost acordată educării tinerelor generații, dezvoltării învățământului, științei și culturii. Prin grija partidului, personal a marelui conducător al națiunii noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prin contribuția și preocuparea statonnică a eminentului savant și om politic, tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, dispunem în prezent de un sistem modern de învățămînt și educație, care cuprinde, în mod unitar, întreaga tinără generație într-un proces continuu de pregătire.

Așa cum se prevede în hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului, în viitorul cincinal, o atenție deosebită se va acorda pregătirii cadrelor și forței de muncă, ridicării nivelului de pregătire profesională a tuturor oamenilor muncii.

În acest sens, va continua procesul de dezvoltare și modernizare a învățămîntului de toate gradele, punindu-se un accent deosebit pe politehnizarea și integrarea sa strînsă cu producția și cercetarea. Se va asigura cuprinderea în treapta I a învățământului liceal a tuturor absolvenților clasei a VIII-a, iar în treapta a II-a vor fi cuprinși la cursurile de zi și serale 60% din absolvenții treptei I.

Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „Ja baza întregii activități trebuie să punem permanent concepția revoluționară, materialist dialectică, socialismul științific — știința transformării revoluționare a lumii”. Acționind din această perspectivă, consiliile și comandanțamentele pionierești au organizat o gamă largă de acțiuni, menite să-i sprijine pe copii în înțelegerea legilor ce guvernează dezvoltarea și evoluția fenomenelor din natură și societate, să-i înarmeze cu cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii contemporane. În perioada

care a trecut de la cea de a IV-a Conferință Națională a Organizației Pionierilor, în școli și casele pionierilor și șoimilor patriei s-au extins și generalizat cercurile și cluburile „Prienii adevărului științific”, brigăzile de răspândire a cunoștințelor științifice, a căror activitate are tot mai mult un caracter complex, practic, demonstrativ.

Analizînd cu înaltă exigență întreaga activitate politico-educativă, rezultatele obținute de organizațiile de pionieri, conferințele și adunările de dare de seamă și alegeri, desfășurate în perioada premergătoare Forumului tinerei generații, s-au constituit într-un minunat cadru de exprimare a sentimentelor fierbinți de dragoste și recunoștință ale tuturor copiilor față de patrie, partid și popor, față de mult iubit și stimatul nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii, față de mult stimata tovarășă Elena Ceaușescu, pentru excepcionalele condiții de viață, muncă și învățătură create în anii socialismului, cu deosebire în ultimele două decenii, epoca celor mai cutezătoare împliniri sociale care, în conștiința întregii noastre națiuni, poartă numele drag al ctitorului României moderne.

Totodată, reprezentind voința unanimă a copiilor țării, dâm glas și cu acest prilej hotărîni ferme a celei mai tinere generații a patriei, de a urma neabătut partidul, îndemnurile și orientările secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, angajamentului fierbinte de a munci și învăță temeinic, pentru a deveni demni urmași ai comuniștilor, fauritori conștienți și entuziaști ai socialismului și comunismului pe pămîntul scumpel noastre patrii, Republica Socialistă România.

(Din Raportul Consiliului Național
al Organizației Pionierilor)

„Faceți totul, dragi prietenii tineri și copii, pentru a folosi minunatele condiții de viață, muncă și învățătură pe care vi le asigură societatea socialistă, pentru a vă însuși cele mai temeinice și mai noi cunoștințe din toate domeniile! Pregăti-vă pentru muncă și viață, pentru a fi prezenți întotdeauna acolo unde poporul, patria o vor cere!

NICOLAE CEAUȘESCU

tionar, al concepției materialist-dialectice despre lume și viață, al nobilelor idealuri ale socialismului și comunismului.

Mărețele obiective de dezvoltare economico-socială a României socialiste stabilite de Congresul al XIII-lea al P.C.R., puternic marcate de gîndirea revoluționară, științifică, profund novatoare a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, constituie pentru toți copiii țării o garanție sigură a viitorului luminos al patriei, pentru realizarea căruia pionierii, școlarii și șoimii patriei au înaltă îndatorie patriotică de a învăță și munci, de a-și însuși cele mai noi cuceriri ale cunoașterii umane, concepția științifică despre lume și viață a partidului nostru, de a fi cutezători, de a acționa permanent în spiritul romanticismului revoluționar, de a se pregăti pentru a fi întotdeauna gata de a-și face datoria, de a duce înainte neabătut fâșia progresului pe pămîntul României.

În spiritul sarcinilor stabilite de Directivelor de dezvoltare economico-socială în cincinalul 1986–1990 și în perspectivă pînă în anul 2000, Organizația Pionierilor îi revine sarcina de a acționa cu toata răspundere pentru dezvoltarea interesului tuturor copiilor față de realizările științei și tehnicii contemporane, pentru stimularea participării lor la activitatea de creație tehnico-aplicativă și științifică.

Consiliul Național al Organizației Pionierilor, împreună cu Ministerul Educației și Învățămîntului și ceilalți factori educativi, va trebui să acționeze în perspectivă pentru organizarea de ample acțiuni de stimulare a capacitațiilor creative ale tinerei generații, pentru depistarea, selecționarea și încurajarea copiilor cu aptitudini deosebite în diverse domenii, înțîmpă in acest scop manifestări complexe.

(Din Rezoluția Conferinței Naționale
a Organizației Pionierilor)

VOM FI CONSTRUCTORI DEMNI, CUTEZĂTORI AI SOCIALISMULUI ȘI COMUNISMULUI

Sărbătoare a întregului nostru popor, Forumul național al tineretului a înscris o dată memorabilă în viața generației tinere a României. Noua întâlnire a conducerii iubit al patriei cu tinerii și copiii a permis acestora să dea glas adâncului respect, admirației și dragostei față de făuritorul României moderne, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai îndrăgit prieten și îndrumător al tinerei generații, față de tovarășă Elena Ceaușescu, militant de seamă al partidului și statului nostru, eminent om de știință, fericirii de a trăi sub soarele griji statonice care se acordă în țara noastră dezvoltării copiilor și tineretului.

Pionierii, uteciștii au primit cu sinceră gratitudine îndrumările străbătute de atenție și dragoste părintească adresate tuturor organizațiilor revoluționare de tineret și copii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele țării. Ele s-au gravat adânc în conștiințe, devenind generoase obiective de muncă și luptă revoluționară, de creație dedicată înfloririi patriei, viitorului ei luminos, libertății, independenței și păcii în România socialistă și comună.

Prezentând în fața partidului, a țării, în cadrul celei de-a V-a Conferințe Naționale a Organizației Pionierilor, rezultatele obținute în pregătirea multilaterală a copiilor pentru muncă și viață, Raportul Consiliului Național al Organizației Pionierilor a subliniat, între alte succese de seamă obținute în ultimii ani, puternica intensificare a activității de creație tehnico-științifică a pionierilor, contribuție de seamă la for-

marea și dezvoltarea viitoarei forțe de muncă a României, în strînsă legătură cu specificul dezvoltării economico-sociale a localităților țării.

Dezbaterile din cadrul conferinței au pus în lumină importanța educativă a vastei activități tehnico-aplicative desfășurate la casele pionierilor și șoimilor patriei ca și în cadrul concursurilor „Start spre viitor” și Atelier 2000, faptul că lucrările prezentate sub egida lor, unele brevetate ca invenții, își propun să contribuie la rezolvarea unor probleme concrete din activitatea productivă.

Mindri și conștienții de noile sarcini ce le revin, cuprinse și în Rezoluția celei de-a V-a Conferințe a organizației lor revoluționare, pionierii s-au angajat să învețe și să muncească exemplar, să devină constructori entuziaști, bine pregătiți ai socialismului și comunismului pe pămîntul scumpel noastre patrii, Republica Socialistă România.

Moment de neuitat în viața tinerei noastre generații, a întregii țări, cea de-a V-a Conferință a Organizației Pionierilor a permis celor mai tineri fii ai țării să-și exprime devotamentul față de România socialistă, față de conducerul ei iubit, respectat și urmat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de idealurile nobile ale partidului. Aceste înălțătoare gînduri și sentimente se regăsesc și în Scrisoarea adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist, Român, președintele Republicii Socialiste România, de către Forumul tineretului.

PIONIERIA - RAMPĂ DE LANSARE

Însuflareți de călduroasele îndemnuri la muncă, la învățură adresate lor de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele republicii noastre, de la tribuna Forumului național al tineretului, pionierii au revenit în clase, în ateliere și laboratoare, în cercurile tehnico-științifice și aplicative cu un nou elan, cu hotărîrea de a folosi din plin minunatele condiții de viață, muncă și învățură asigurate lor de societatea socialistă spre a se pregăti temeinic pentru muncă și viață, spre a fi întotdeauna prezenti și utili acolo unde poporul, patria o vor cere.

Aceste gînduri și simțăminte se materializează în obținerea de noi succese în muncă și învățură, în creația tehnico-științifică. Cei mai buni tehnicieni cu cravată de pionier își demonstrează buna pregătire și pricinarea în lucrări demne să fie cunoscute de toți cititorii revistei noastre. Lor le rezervăm această pagină.

"PRIETENII TEHNICII"

• La Sighetu Marmației, județul Sălaj, s-a desfășurat cea de a 5-a ediție a cupei "Prietenii tehnicii". Acțiunea a reunit la startul unor interesante concursuri peste 160 de pionieri din 11 case ale pionierilor și șoimilor patriei din județele Bihor, Harghita, Satu Mare și Sălaj. Membri ai cercurilor de carting, modelism, radiogoniometrie și badm-

ton s-au întrecut obținând rezultate pe măsura pricerii și îndemnării, pasiunii și atenției cu care s-au pregătit în cadrul orelor de activități tehnice atât teoretic cât și practic. La carting locul I pe echipe a fost obținut de pionierii din Sighetu Marmației urmăți de colegii lor din Satu Mare, Carei și Cehu Silvaniei. Deosebit de atractive s-au dovedit și întrecerile modeliștilor. La aeromodelare locul întâi a revenit lui Dan Maior, din Sighetu Marmației, în timp ce Stelian Ciobanu, din Tășnad, s-a clasat pe

primul loc în urma întrecerilor între navomodeliști. Fără îndoială că participanții la concursul de radiogoniometrie au reușit să facă și un util schimb de experiență în ceea ce privește construcția receptoarelor.

Clasamentul final al întrecerilor i-a situat pe primul loc, cu 99 de puncte, pe pionierii tehnicieni din Sighetu Marmației, urmăți de colegii lor din Cehu Silvaniei (43 puncte) și Satu Mare (30 puncte).

Imaginiile surprind două aspecte din timpul întrecerilor.

MODELISM

• Modelismul este fără îndoială activitatea care polarizează atenția și pasiunea a numeroși pionieri. Îmbinarea între tehnică și sport cere însă deopotrivă îndemnare, perseverență dar și cunoștințe teoretice din numeroase domenii. Toate acestea le-am remarcat „la fața locului” în cadrul cercului de aeromodelare de la casa pionierilor și șoimilor patriei din Pitești, județul Argeș. Realizările lor au întrunit deopotrivă aprecieri în cadrul expozițiilor județene și naționale dar și în concursurile publicane la care pionierii argeșeni au cucerit trofee mult rîvinate. Aparatele de zbor construite aici au parametri și caracteristici care le situează printre cele mai reușite realizări de acest fel.

• La cercul de carting al Casei pionierilor și șoimilor patriei din Vatra Dornei, județul Suceava, s-a realizat pentru autodotarea atelierului un microcompresor și un strung. De remarcat că ambele utilaje au fost construite din materiale recuperabile. Sub îndrumarea unui pasionat

al construcțiilor automobilistice, — l-am numit pe conducătorul de cerc Dumitru Beleca — pionierii Vasile Urneț, Crinuț Agapei, Mihai Onofrei, Ovidiu Cîntec, Constantin Netea și George Netea, împreună cu alți colege și autorii și ai altor construcții nu mai puțin interesante și utile. Sa

mai amintim doar aparatul pentru reglarea geometriei roților la autoturisme. Așadar, viitorii mecanici auto, constructori de mașini ori specialiști în domeniul automobilului se pregătesc în cadrul unui cerc pionieresc care an de an obține rezultate meritorii în concursul „Start spre viitor”.

Între obiectivele urmărite de Consiliul județean Neamț al Organizației Pionierilor o atenție sporită s-a acordat în ultima perioadă colaborării între casele pionierilor și șoimilor patriei cu o serie de întreprinderi industriale și agricole cu pondere în economia județului. S-a ajuns astfel la îmbunătățirea bazei didactice materiale a cercurilor și la creșterea calității și eficienței consultațiilor tehnice pe care specialiștii din diferite unități economice le acordă activităților cu pionierii. Iată și cîteva exemple în acest sens: electroniștii de la centrala electrică Bicaz, acordă asistență de specialitate cercului de hidroenergetică al Casei pionierilor și șoimilor patriei din localitate, în scopul găsirii unor soluții tehnice destinate creșterii puterii instalate a microhidrocentralei realizate de pionieri; specialiști de la Combinatul de fibre sintetice Săvenești îndrumă activitatea radioclubului pionieresc din Piatra Neamț; atelierul de autocarting de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Tîrgu Neamț beneficiază de o asistență permanentă din partea Stațiunii pentru mecanizarea agriculturii.

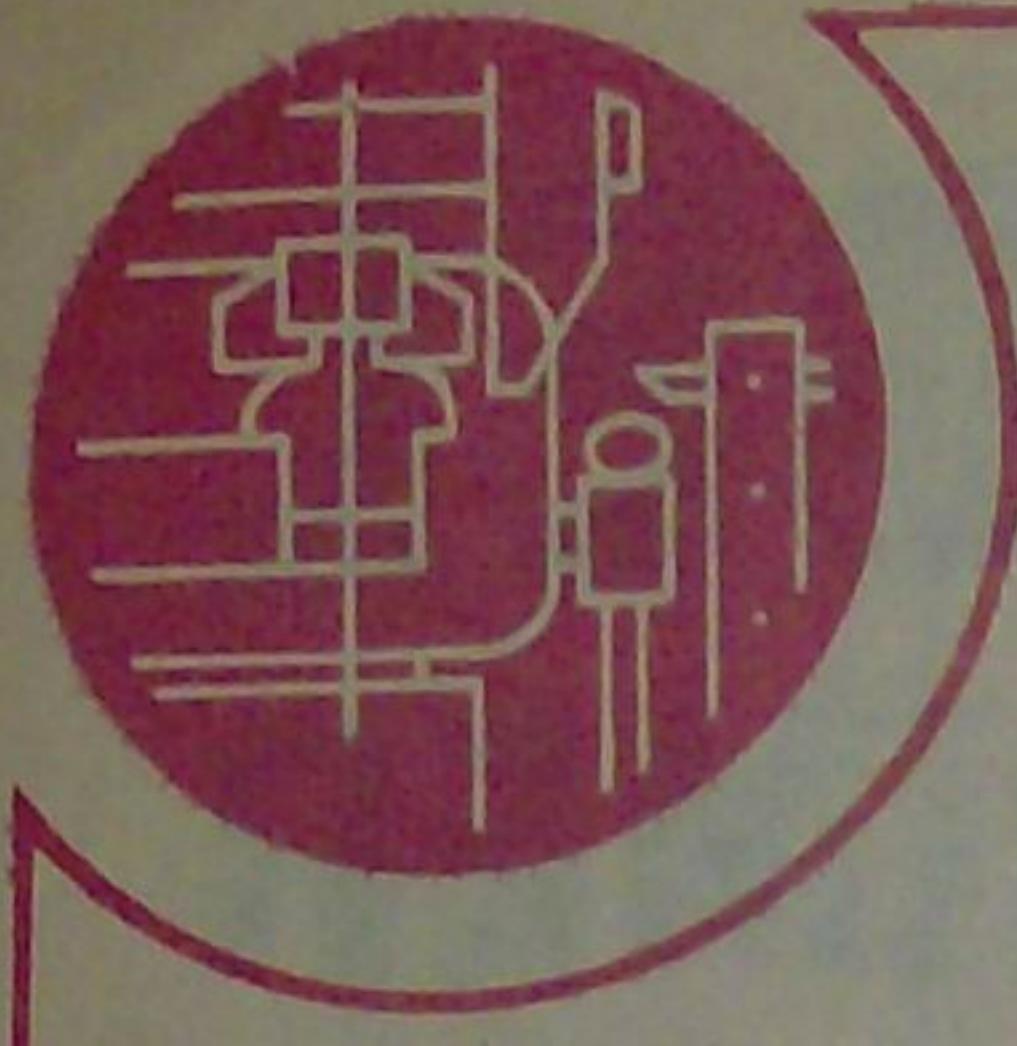
Desigur, roadele unor asemenea colaborări nu se lasă așteptate. Pionierii tehnicieni sunt autori unor realizări deosebite, cu aplicabilitate în diferite activități tehnico-economice. O apreciere a activității pio-

INIȚIATIVE

nieriști în acest sens a fost făcută la cea de a V-a Conferință Națională a Organizației Pionierilor de tovarăș Elisabeta Nistor, muncitoare la Combinatul de fibre sintetice Săvenești care a spus: „Propun — având la bază experimentele de la C.L.A. Bicaz — ca unele probleme din întreprinderi să le dâm ca teme de cercetare atelierelor și cercurilor de profil din cadrul caselor pionierilor și șoimilor patriei și sănsem siguri că pionierii își pot aduce o contribuție însemnată la rezolvarea lor”.

În scopul stimulării pasiunii elevilor pentru știință și tehnică, pentru creativitate și inventivitate, la Școala nr. 27 din Brașov s-a realizat o eficientă și atractivă propagandă vizuală menită să ofere pionierilor și școlarilor multiple informații despre cuceririle științei și tehnicii pe plan național și mondial. Prin colaborarea între cercurile de chimie experimentală și ecologie din școală s-a lansat o chemare în vederea studierii posibilităților de limitare a efectelor poluării atmosferelor de către o unitate de rafinare. Au fost numerosi pionieri care au răspuns chemările sugerind modalități, sau realizând machete destinate construirii unor filtre capabile să rețină o parte din produsele rezultate în cadrul proceselor tehnologice.

Pagina realizată de Ioan Voicu

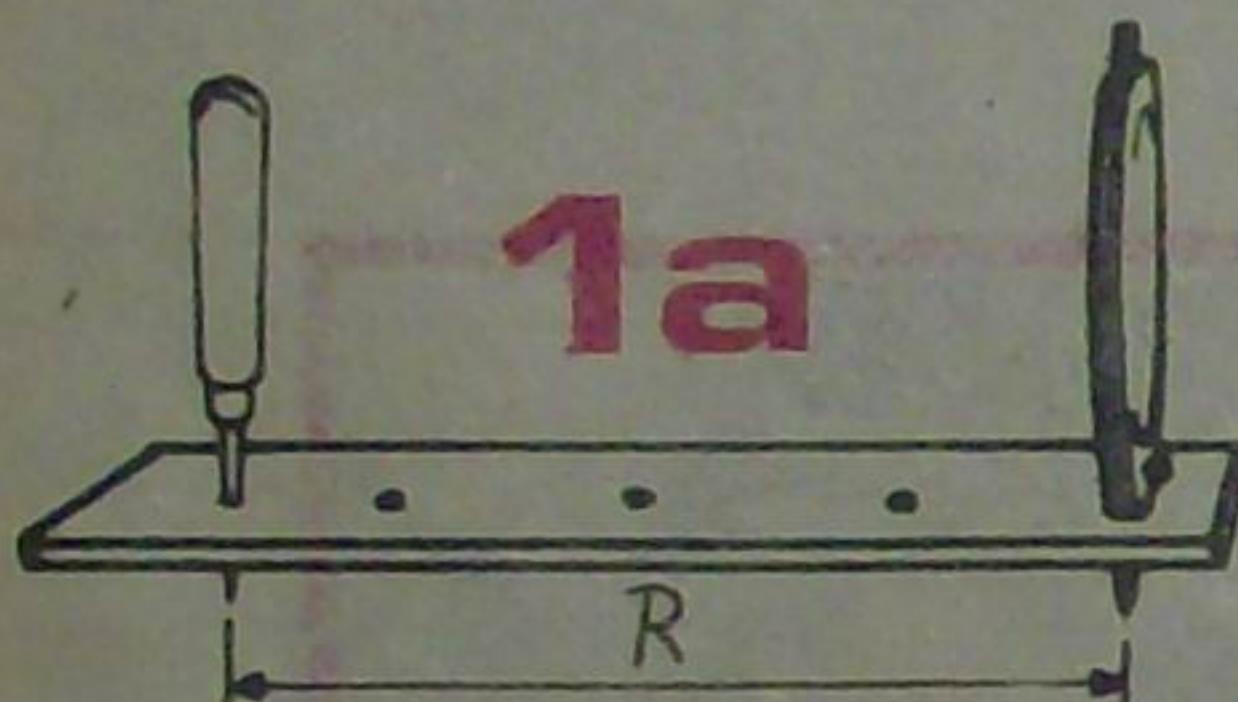

MECANICĂ

DISPOZITIVE PENTRU...

...TRASAT CERCURI

O simplă riglă din placaj sau material plastic rigid gros de 2 mm ori tablă groasă de 0,2–0,3 mm, cu lă-

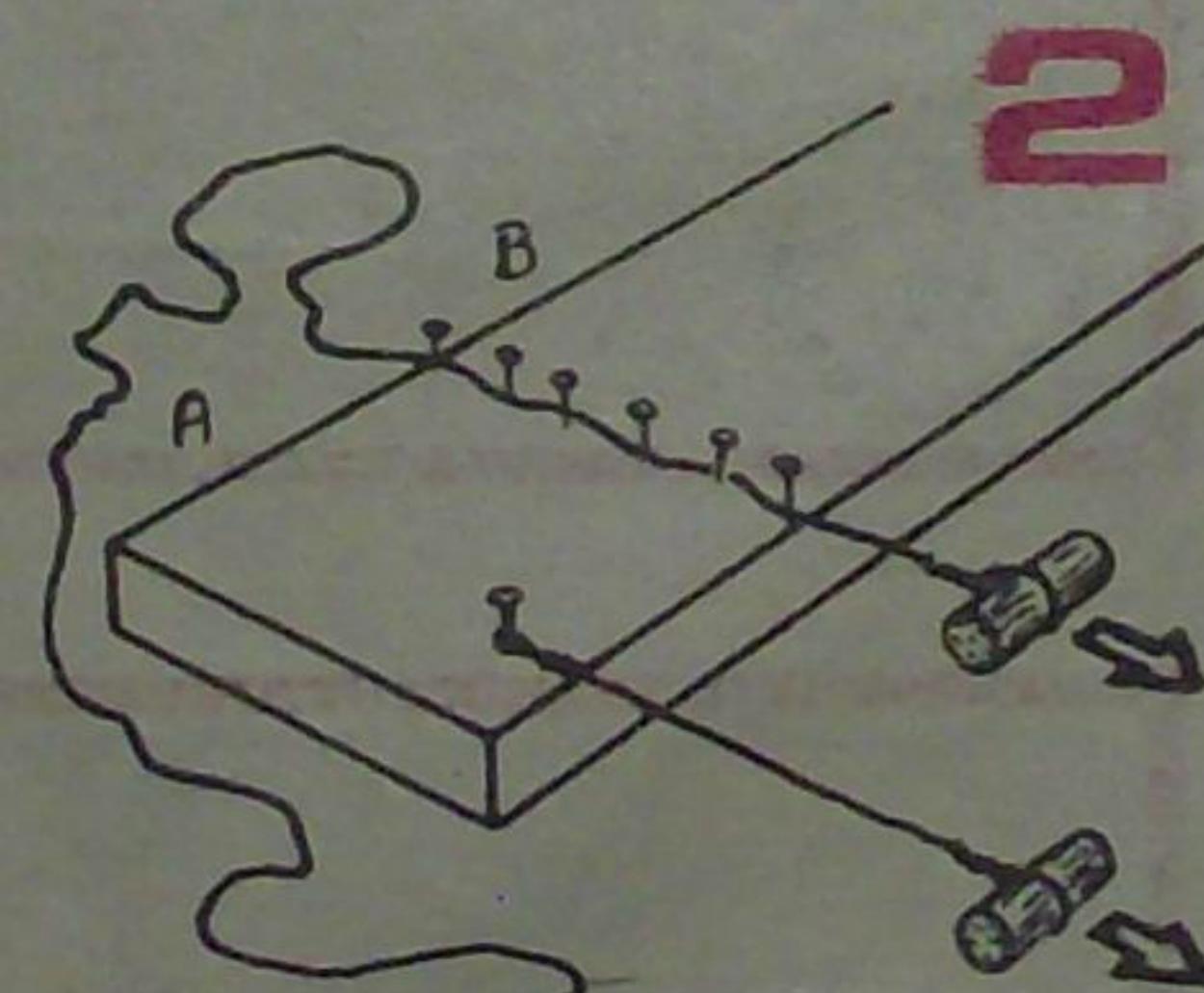
1a

1b

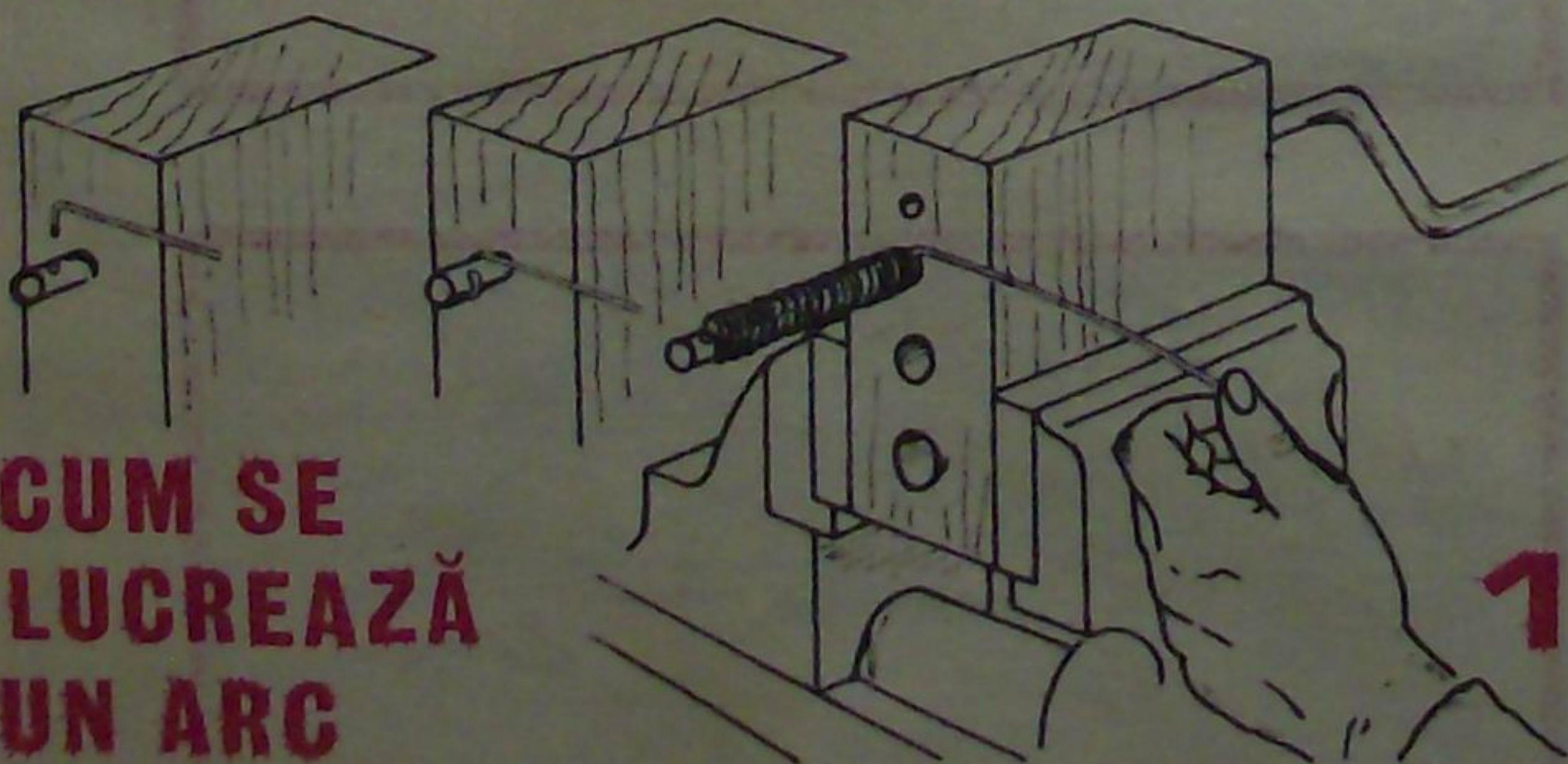
...OPERATII CU SÎRME

O bucată de scindură groasă de 30–40 mm și cîteva cuie lungi de 60–80 mm (bătute în scindură pînă la jumătatea lungimii lor) sunt materialele din care puteți alcătui dispozitivul simplu din figura 2. Cu ajutorul lui și al unui miner cilindric din lemn puteți realiza: a) împletirea spiralată a unei sîrme; b) îndreptarea unei bucată de sîrmă (prin trecrea ei printre șicanele liniei de cuie) care a mai fost folosită la ambalaj sau este puternic ondulată.

2

• PRACTIC-UTIL • PRACTIC-UTIL • PRACTIC-UTIL • PRACTIC-UTIL • PRACTIC-UTIL •

1

CUM SE LUCREAZĂ UN ARC

La unele construcții, instalații ori amenajări sunt necesare arcuri spirale de anumite lungimi, grosimi etc. Acestea pot fi confectionate din sîrmă de fier (obișnuită sau galvanizată), după o tehnologie lesnicioasă, așa cum vedeți în figurile alăturate. Singurul material necesar este

deci sîrma, a cărei grosime o alegeti în funcție de forță pe care vreți să-o aibă arcul. Sculele de trebuință sunt: o menghină, un bloc de fixare (pe care-l lucrați din metal sau lemn) dotat cu două-trei orificii (prin care se introduce capătul manivelei), una-două manivele din tijă cilindrica

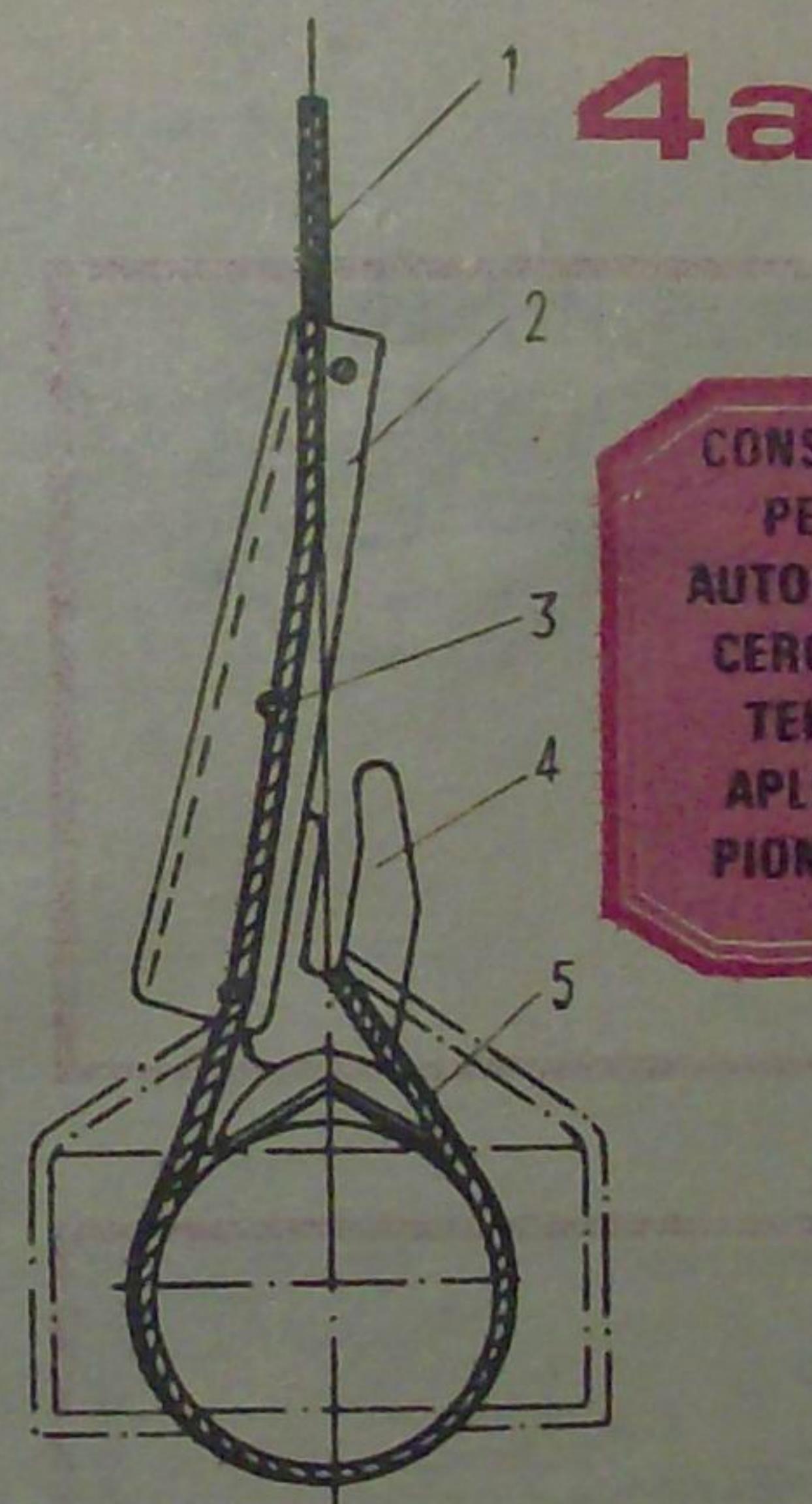

3

...TRANSPOR- TAT ȚEVI

În figura 4 vedeți un dispozitiv simplu și eficient, cu ajutorul căruia pot fi transportate (cu mîna) țevi sau bare de formă cilindrică (sau cu profil pătrat, dreptunghiular și.a.), precum și trunchiuri de arbori, bare de lemn, scinduri etc. El se compune dintr-o bucătă de fringhie (cu bucle la capete) și dintr-un obiect metalic anume lucrat, așa cum il veți detaliați în desenul din stînga (1 și 5 reprezintă fringhia; 2 — piesa semicilindrică de dirijare a fringhei pe verticală; 3 — șuruburi metalice; 4 — cîrligul metalic de fixare a buclei din mijlocul fringhei (capătul 5).

Partea metalică a dispozitivului o lucrați din tablă groasă de 0,5–1 mm (tăiată și fasonată, apoi montată ca în desene), plus cîteva șuruburi. Cu ajutorul a două asemenea dispozitive pot fi transportate materiale lungi de cîțiva metri (de către două persoane) comod și puțin obozitor.

4a

CONSTRUCȚII
PENTRU
AUTODOTAREA
CERCURILOR
TEHNICO-
APLICATIVE
PIONIEREȘTI

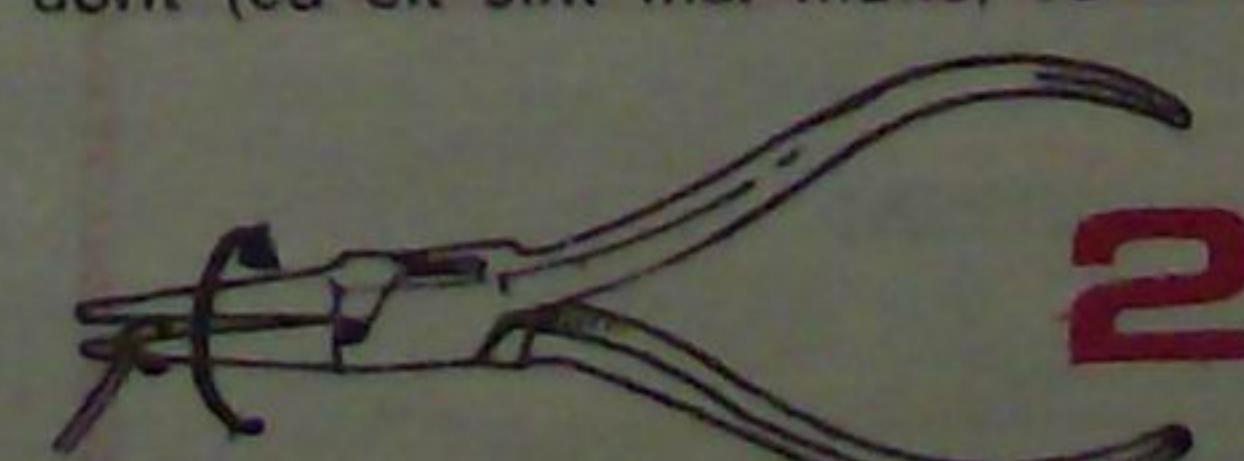
4b

sau țeavă de fier prevăzute la capăt cu un orificiu de fixare a sîrmei.

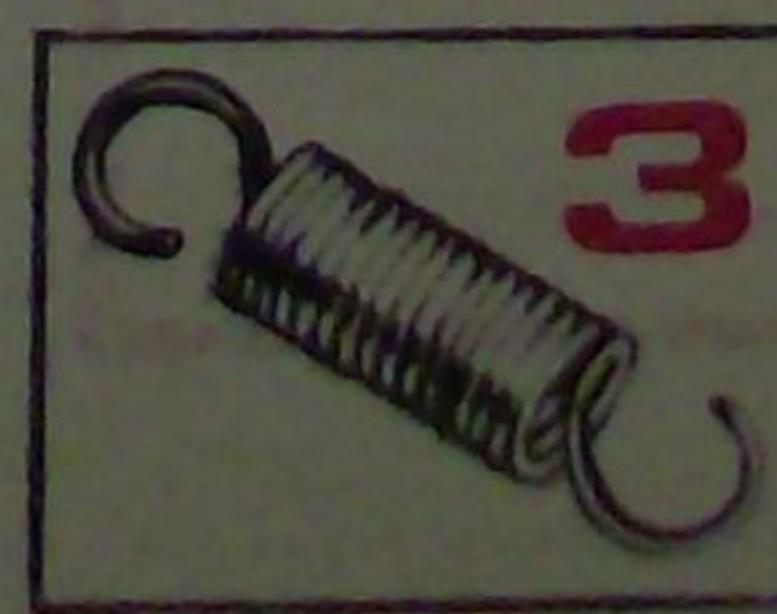
În figura 1 observați cum îndoîni capătul sîrmei (de arcuit) în formă de L, cum îl fixați în orificiul din capătul manivelei, după care (înînd cu o mînă sîrma și rotind cu cealaltă manivelă) formați numărul de spire dorit (cu cit sint mai multe, cu atit

arcul este mai puternic). Capetele de montare ale arcului le fasonați cu ajutorul cleștelui cu fâlcii lungi (șpiț), ca în figura 2. Arcul terminat se prezintă ca în figura 3. Dacă dorîți ca el să aibă spirele distanțate, mai mult, procedați ca în figura 4, folosind un clește de cuie.

Ultima operație constă în călarea arcului. În acest scop introduceți-l în flacăra unui arzător de gaze și încălziți-l pînă ce capătă culoarea roșu-aprins. Apoi cufundați-l imediat în apă (la temperatură camerei) timp de două minute. Cu această arcul devine bun de întrebunțiat.

2

3

4

RACHETOMODEL DE DURATA CU STRIMER

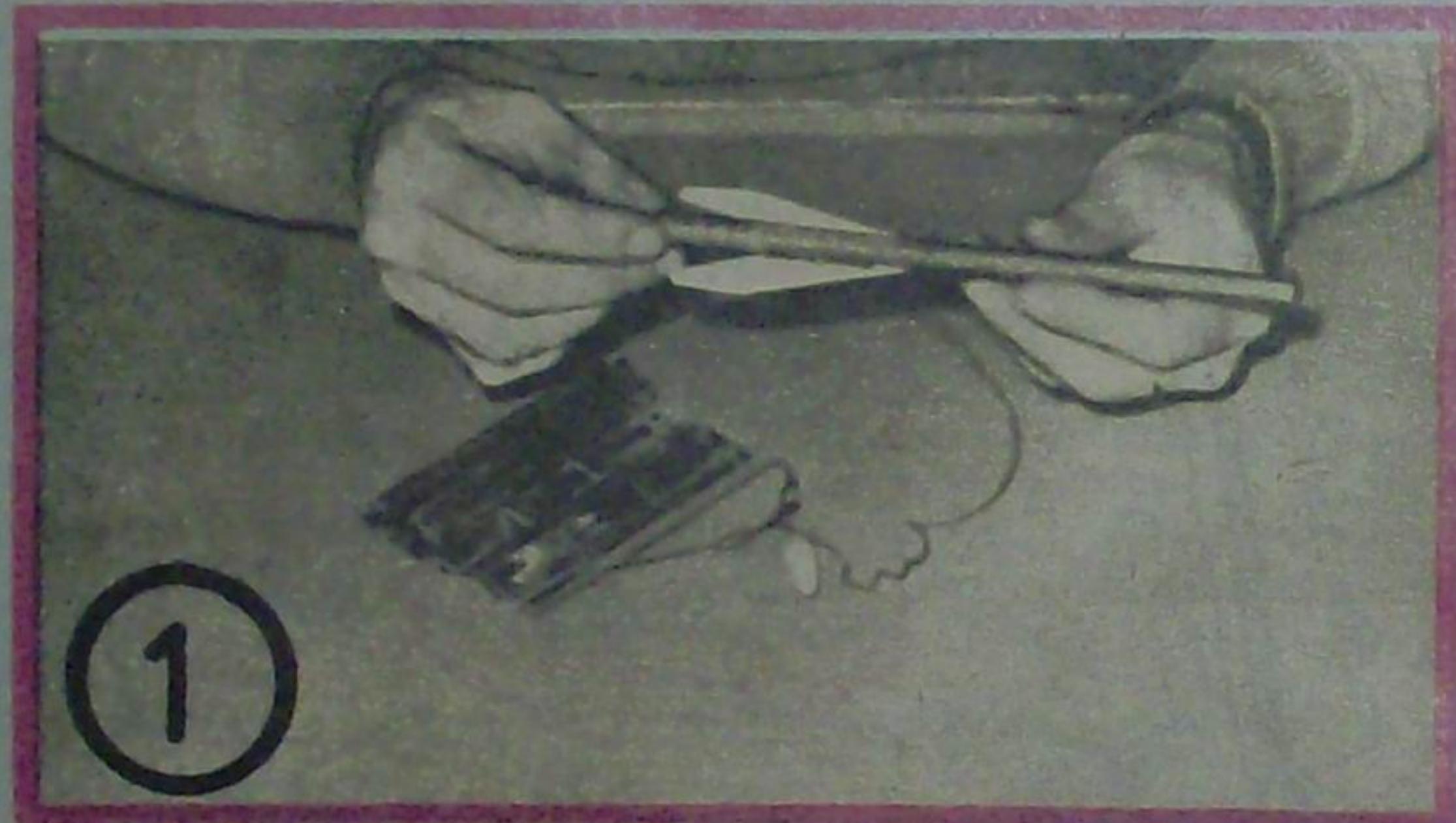
Este compus din aceleași piese ca și modelul de durată cu parașuta prezentat în numărul 4 din 1984. Toate piesele se vor executa la fel din punct de vedere constructiv, diferență constând în sistemul de recuperare care este strimerul.

Strimerul se poate confectiona din folie metalizată (de tipul celei folosite la condensatoarele electrolitice), mătase impregnată cu lac sau din hârtie.

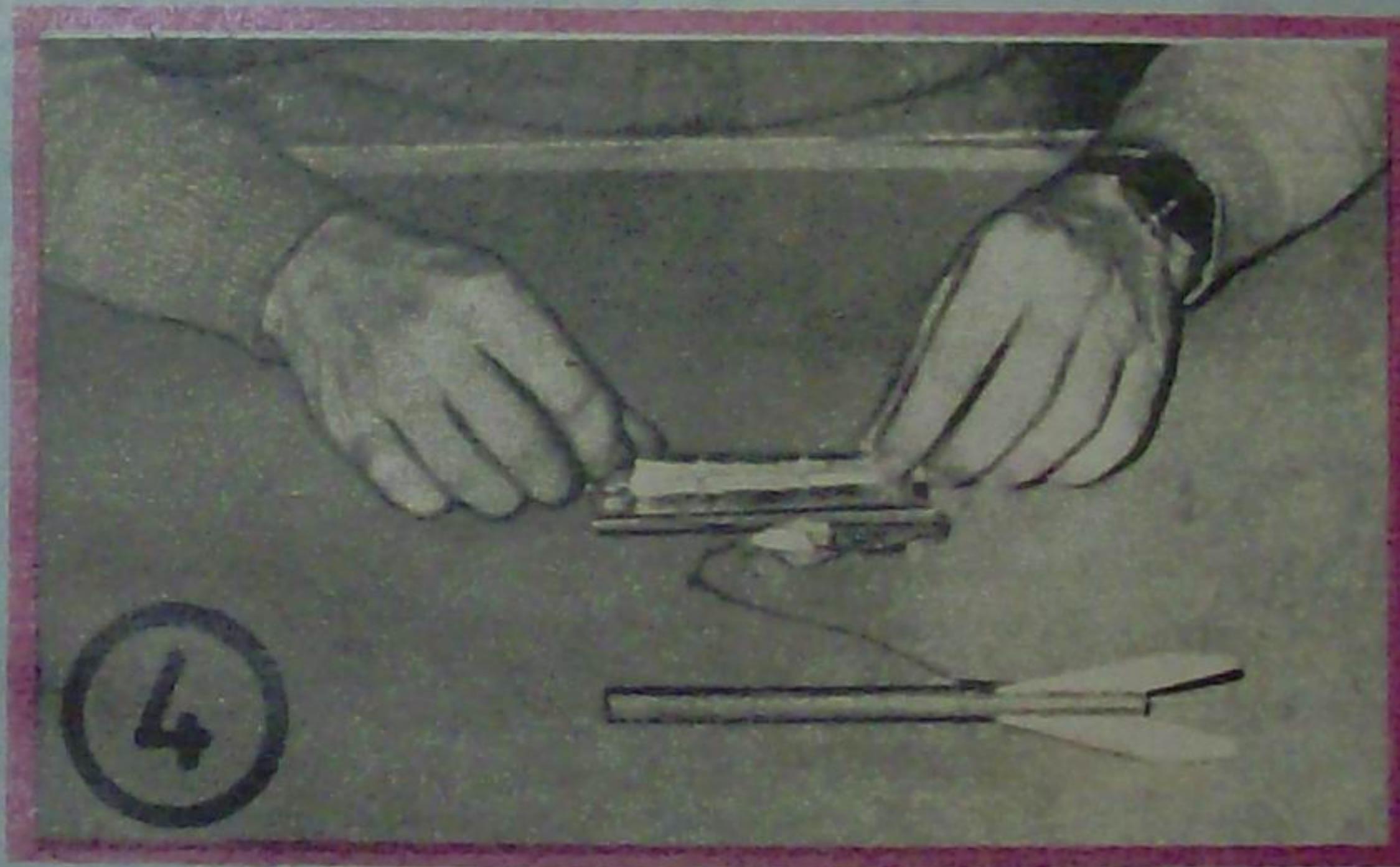
După ce se taie la dimensiunile din desen, materialul se va plia sub forma unei armonici cu laturile de 1 cm (pliuri sub forma celor de la burduful acordeonului).

După ce l-am pliat, se va lega de model ca în desen, folosind sistemul de amortizare.

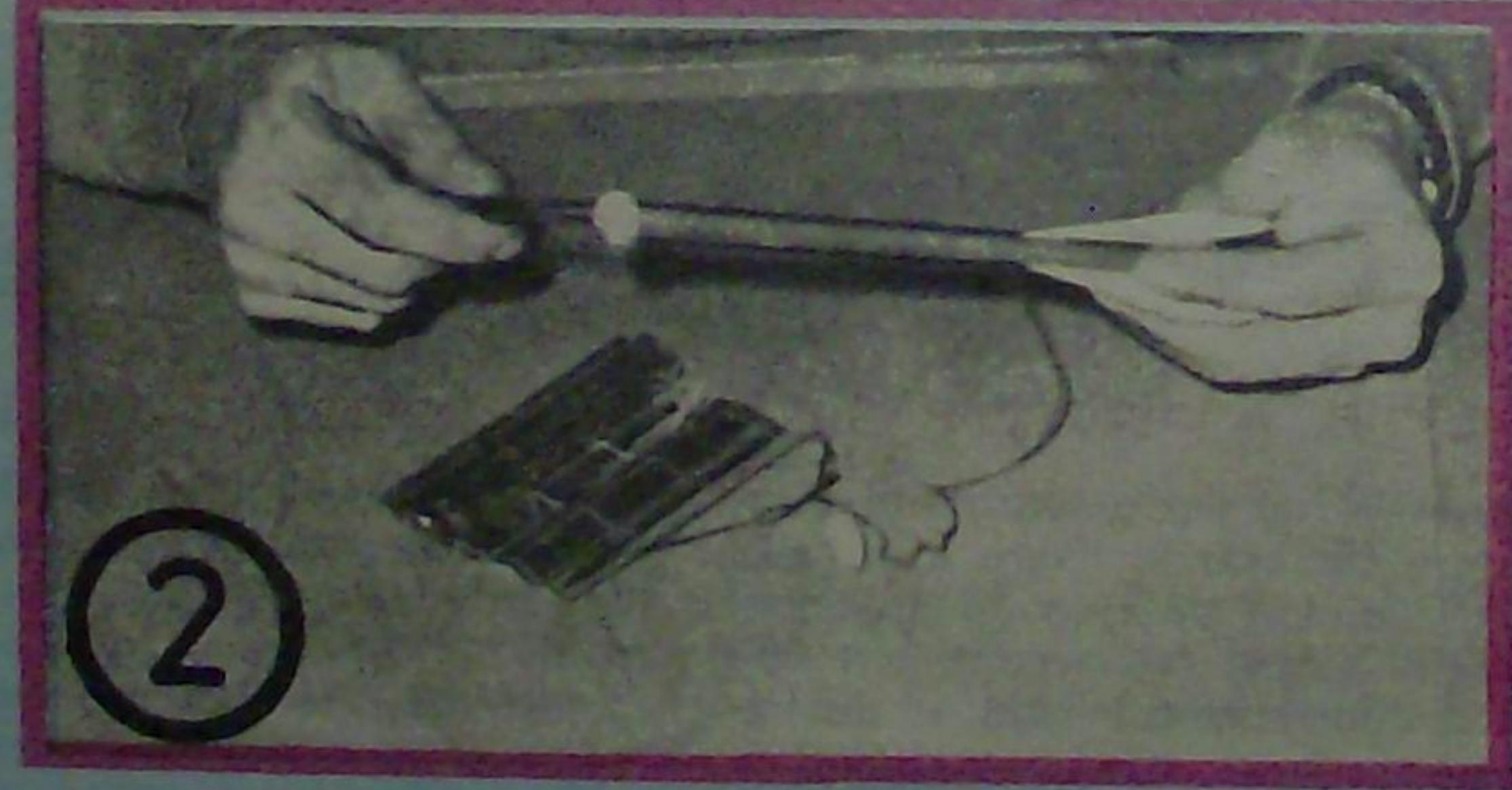
Dorin Torodoc
Maestru al sportului

1

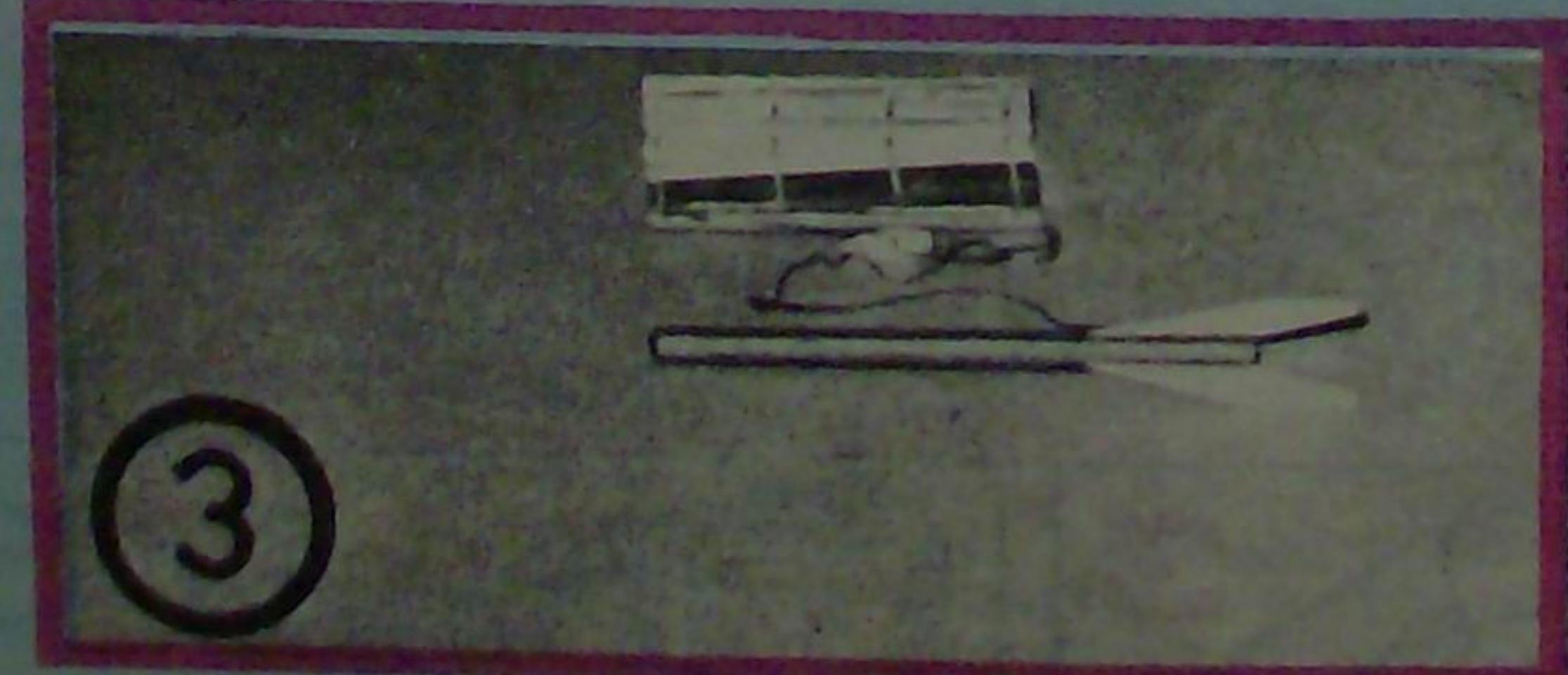
4

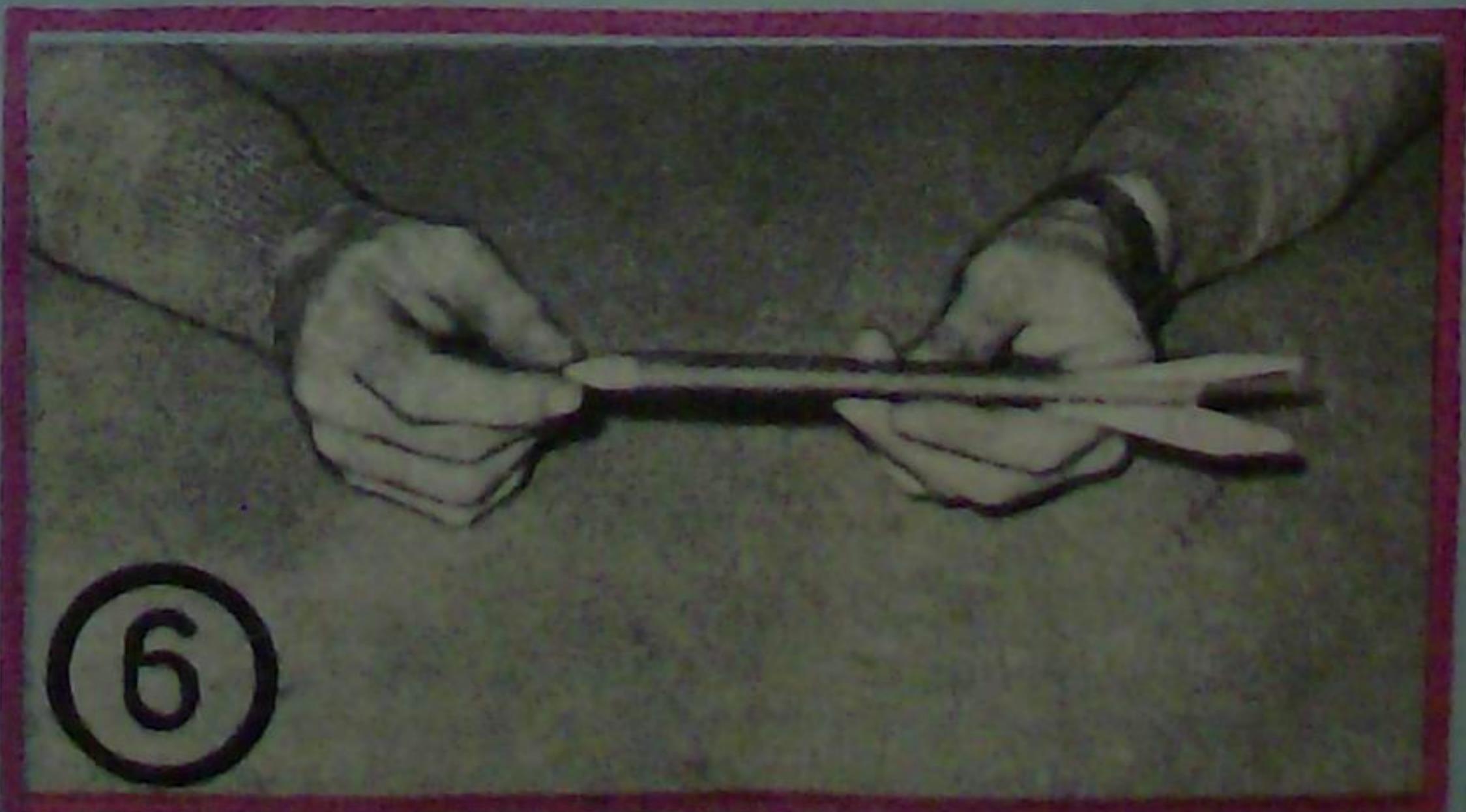
2

5

3

6

PREGĂTIREA RACHETO- MODELULUI PENTRU ZBOR

După ce am construit modelul, să-l pregătim pentru zbor.

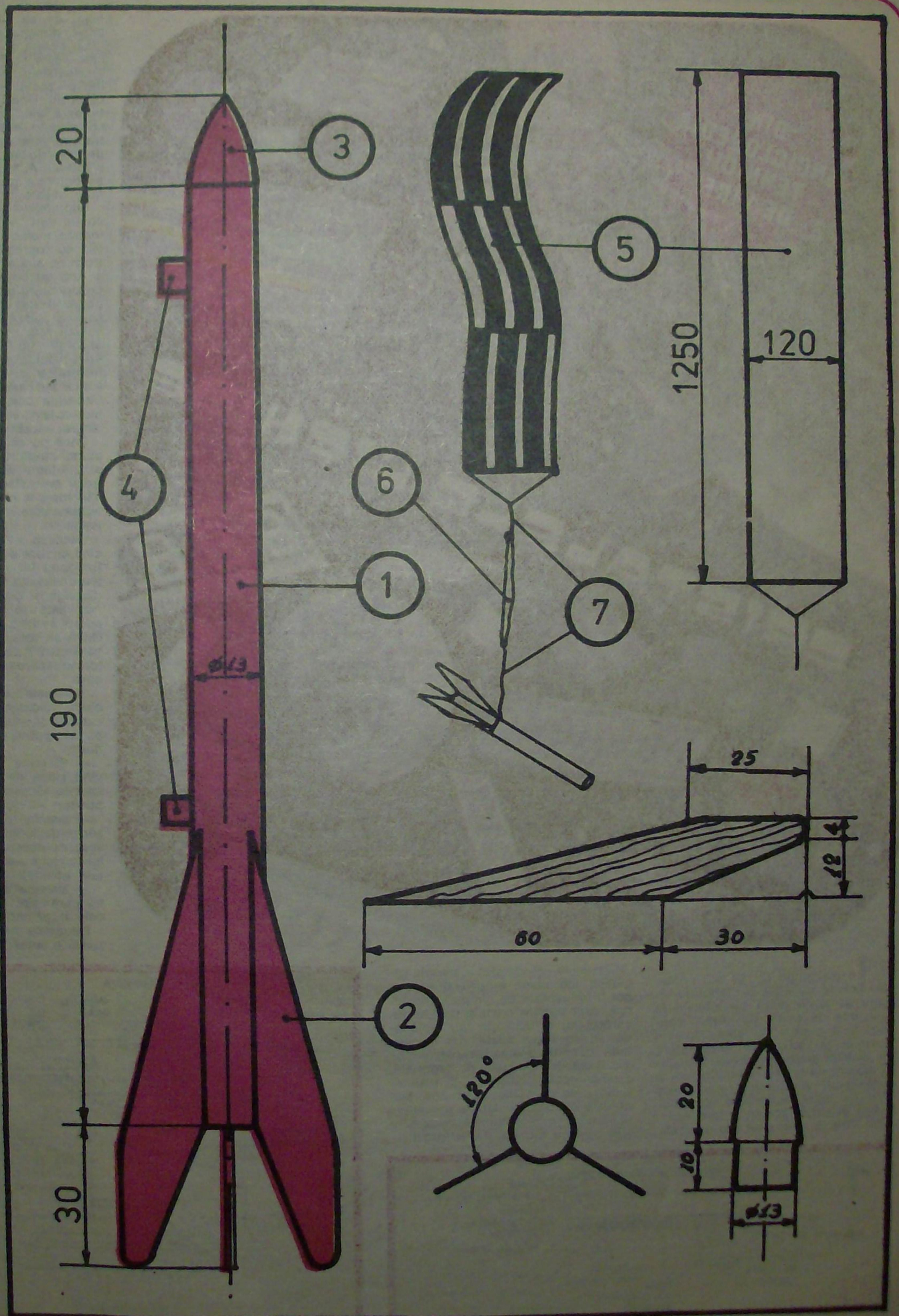
Se fixează presat motorul, chiar dacă îl mai învelim cu unul sau două straturi de hârtie (1), se introduce un piston de protecție din vată bine îmbibată cu pudră

de talc (2), se strînge strimerul (3), se face sul (4) și se introduce în model (5), avindu-se grijă să intre ușor, nu presat!

Introducem apoi sistemul de amortizare în tub, deasupra strimerului, și fixăm conul (6).

Cu aceasta, modelul este gata de zbor (7).

DIN
ENCICLOPEDIA
DE VÎRF

Cristalele lichide

BBB

ABA

In mai puțin de 15 ani, cristalele lichide au ajuns din laborator în viața de toate zilele. Le întâlnim la ceasurile de mină, cu afișare analogă sau digitală, la calculatoarele portabile și de buzunar, la aparatura de măsură și control, în telefonia, la aparatura de bord a automobilelor și avioanelor, la aparatura electronică audio și video, în tehnica de calcul, adică în orice domeniu care necesita afișarea unor date sau rezultate.

Cristalele lichide sunt materiale organice ale căror proprietăți optice pot fi influențate de cimpuri magnetice. Sunt numite cristale lichide deoarece, ca și lichidele, au moleculele libere să se miște, dar în anumite condiții aceleași molecule se grupează într-o manieră ordonată, asemănătoare cristalelor. Din multitudinea de substanțe cunoscute sub numele de cristale lichide nematic, mai utilizate în sistemele de afișare sunt cele cu moleculele în formă de

1

bară, ce se aliniază cel mai bine într-o direcție sau alta.

Un sistem de afișare cu cristale lichide este prezentat în figurile 1 și 2. Cristalele lichide se află așezate într-un spațiu de cîțiva microni între două plăci de sticlă. Suprafețele interioare ale plăcilor sunt acoperite cu straturi metalice foarte subțiri, transparente și bune conducătoare de electricitate, ce joacă rolul de electrozi. Aceste depunerile au forma simbolurilor (cifre sau litere) ce trebuie afișate.

Suprafețele aflate în contact cu lichidul sunt tratate special pentru a induce moleculelor o aliniere paralelă cu suprafețele atunci cînd electrozi nu sunt activați. În sistemele de afișare cu lichide nematic, direcția de orientare indușă de o placă este perpendiculară pe direcția indușă de cealaltă placă. Structura cristalelor lichide este răscută cu 90° de la o placă la alta. Acest lucru duce la rotația planului de polarizare a luminii transmise cu 90°. O anumită tensiune aplicată electrozilor duce la dispariția acestei structuri răscutate, moleculele aliniindu-se paralel cu cîmpul electric.

Dacă nu se aplică nici o tensiune atunci cînd cristalele se găsesc între două filtre de polarizare, lumina trece prin plăci urmărind structura elicoidală a cristalelor. Forma electrozilor este invizibilă în această situație.

Dacă se aplică o tensiune atunci cînd cristalele lichide sunt plasate între două filtre de polarizare, structura elicoidală dintre electrozi se distrug și planul de polarizare nu mai este rotit. Forma electrozilor apare închisă pe un fond deschis. Dacă se rotește un filtru de polarizare cu 90°, atunci forma electrozilor va apărea deschisă pe fond închis.

Sistemele de afișare cu cristale lichide folosesc o sursă de lumină externă și, după felul de utilizare a sursei, pot fi clasificate în trei moduri:

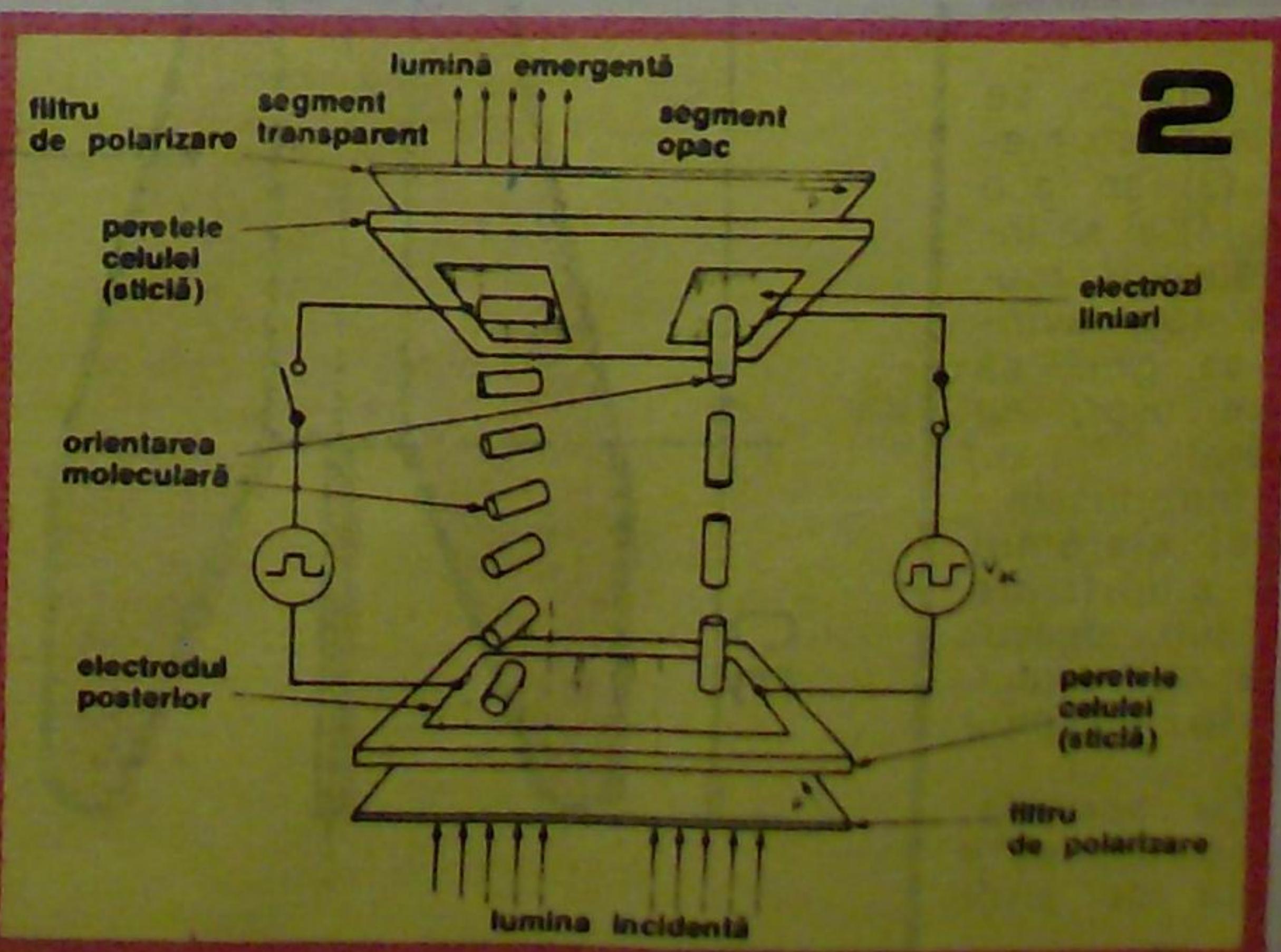
— sisteme transmissive, atunci cînd sursa de lumină se găsește în spatele sistemului de afișare față de privitor;

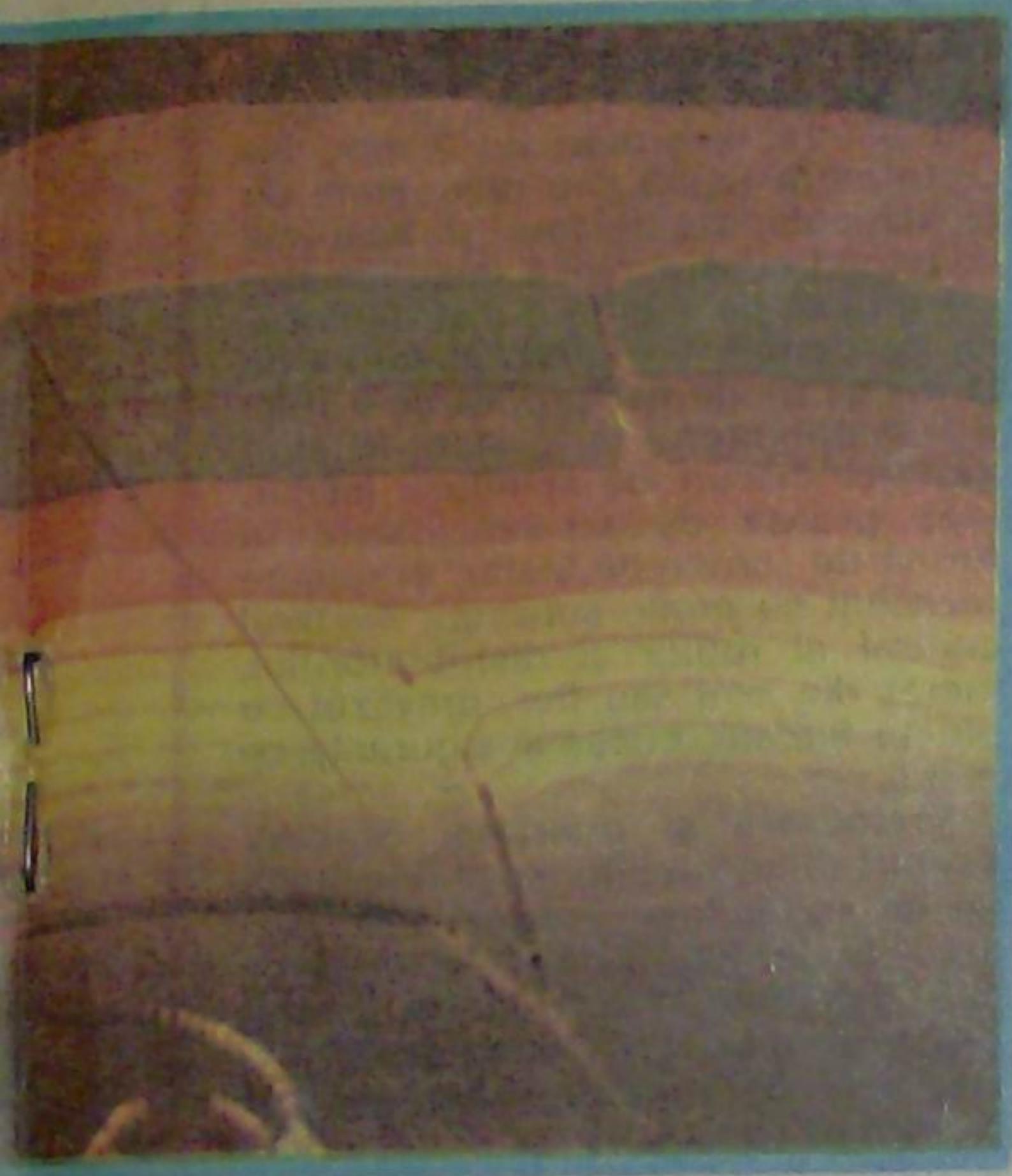
— sisteme de reflexie, atunci cînd sursa de lumină și privitorul se găsesc de aceeași parte a dispozitivului (cazul ceasurilor de mînă cu cristale lichide);

— sisteme transreflexive, în cazul în care sunt utilizate concomitent cele două sisteme anterioare.

Deoarece pentru lumină se utilizează o sursă de energie exterioară,

2

sistemele sunt foarte economice, necesitând pentru comandă puteri de ordinul microwaților.

Utilizarea masivă a sistemelor de afișare cu cristale lichide a dus la apariția unor astfel de sisteme colorate. Culoarea poate fi obținută în trei feluri; prin utilizarea unor surse de lumină colorată, prin utilizarea unor filtre selective sau a unor filtre colorate.

Cercetările din ultimii ani au dus la realizarea unor sisteme de afișare de acest tip în care pot fi controlate electronic atât contrastul cît și strălucirea imaginii. Efectul acestei realizări este spectaculos: apariția ecranelor de televiziune cu cristale lichide, deocamdată numai în alb-negru, de dimensiuni liliiputane, respectiv 24,5 mm x 36 mm pînă la ecrane cu diagonala de 12 cm. Înca din anul trecut aceste tipuri de tuburi extraplate (20 mm) au fost comercializate sub formă de experiment. Mai multe firme japoneze vor lansa în acest an minitelevizoare echipate cu sisteme de afișare cu cristale lichide, considerate foarte avantajoase din punctul de vedere al consumului energetic. Se estimează că, în următorii zece ani, televizorul de dimensiunile unui tablou, deci extralat, va deveni o realitate.

Un alt domeniu revoluționat de apariția și aplicațiile cristalelor lichide este tehnica fotografică. Una din piesele de bază ale oricărui aparat fotografic este obturatorul. El permite pătrunderea controlată a lumini pe pelicula fotografică, prin intermediul comenzi lui efectuindu-se expunerea la timpul necesar — 1/30 sec, 1/60 sec, 1/25 sec etc. Sistemele actuale sunt mecanice și foarte complexe, în funcție de aparat. Ele înglobează roți dințate, pîrghi, came, resorturi, tamburi și alte elemente constructive miniaturizate și scumpe. Toate pot fi înlocuite prin utilizarea unor obturatoare cu cristale lichide, ce au un consum energetic mult mai redus, nu au părți mecanice în mișcare și sunt deci superioare ca fiabilitate. Prin simpla alimentare a electrozilor, lumina va trece printre plăci un timp nelimitat de nici un fel de principii constructive. Soluția este deja aplicată pe sateliți de observare, unde prețul de cost este un indicator ce trece în urma fiabilității, a consumului energetic și a calității imaginii. Să sperăm că reducerea prețului de cost va face posibilă apariția unor astfel de aparate de fotografiat și pe Pămînt.

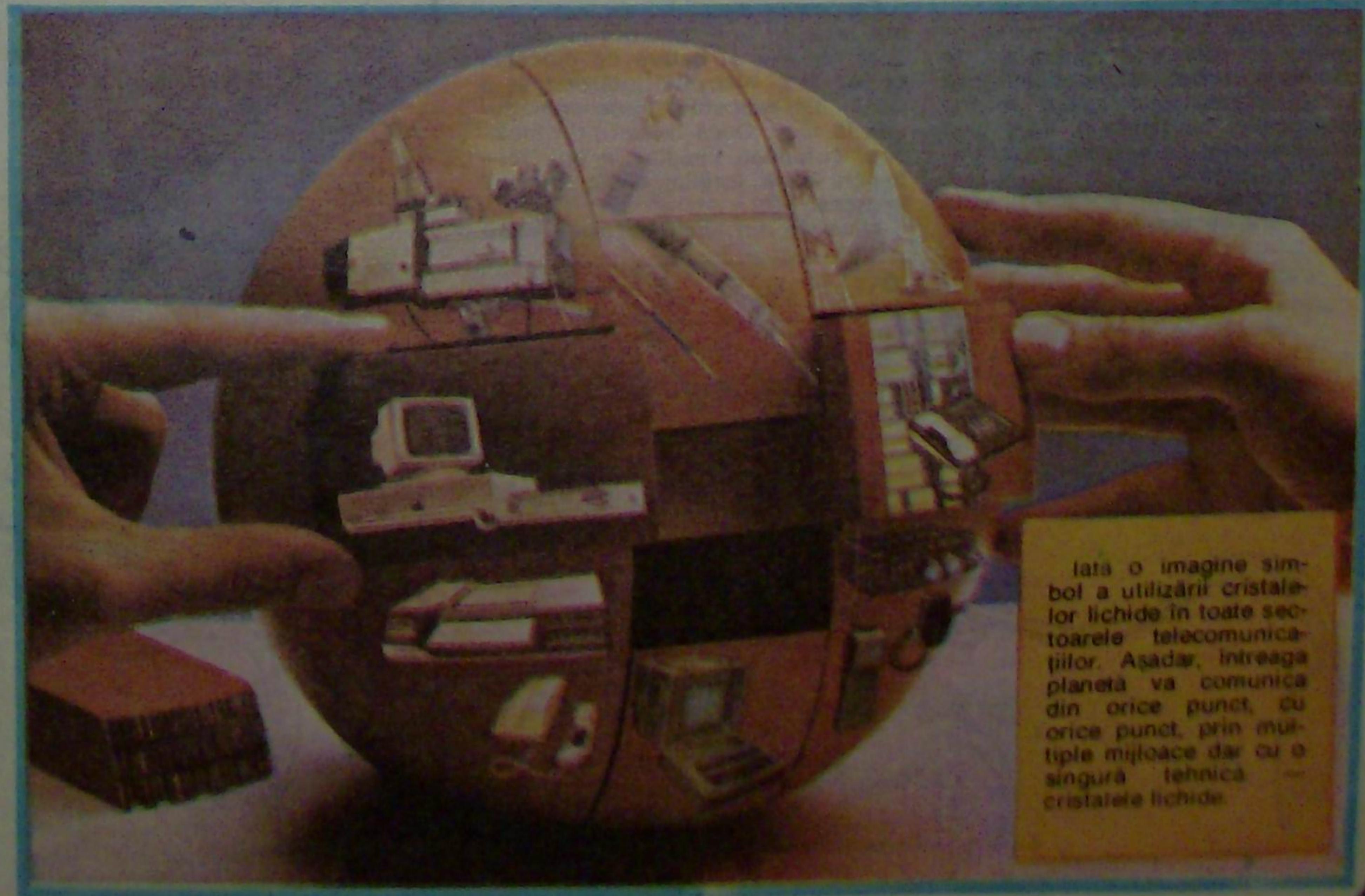

O largă întrebunțare au cristalele lichide în echiparea bordului automobilelor, oferind astfel în orice moment informații exacte despre diferenții parametrii tehnici. În figura 1 este reprezentat un indicator de viteză pentru automobile prevăzut cu afișarea valorilor optime pentru trepte de viteză. Unele autoturisme sunt echipate cu indicatoare complexe la bord, așa cum se prezintă în figura 2, în care sunt afișate: viteza și turăția motorului, semnalizarea schimbării de mers a automobilului, funcționarea luminilor de poziție pentru mers pe timp de noapte etc. Aceeași indicator poate afișa presiunea uleiului și temperatura motorului, cantitatea de carburant din rezervor, consumul de carburant la 100 km și tensiunea la bornele acumulatorului. Aceste afișaje complexe făcute cu ajutorul cristalelor lichide sunt comandate la rîndul lor prin intermediul microprocesoarelor specializate care echipiază microcalculatoarele de la bordul automobilelor.

In prezent afișajele cu cristale lichide iau locul celor cu diode electroluminiscente (LED-uri) deoarece prezintă următoarele avantaje: miniaturizare, vizibilitate din orice unghi, consum energetic scăzut, posibilitate de afișare color (LED-urile sunt monocromatice), fiabilitate ridicată, domeniul de utilizare la temperatură fiind cuprins între -40° și $+85^{\circ}\text{C}$, rezistență mai mare la șocuri mecanice.

Una dintre cele mai răspândite și cunoscute aplicații ale afișajelor cu cristale lichide o constituie ceasurile cu posibilități multiple de afișare a datei, orei, secundei etc. (fig. 3). O nouătate în acest domeniu sunt ceasurile care pot memora pînă la 50 de informații distincte, o informație fiind alcătuită din 6 litere și 12 cifre. Scopul acestei facilități este stocarea de date ca numere de telefon, aniversări, orare și programe, conturi etc. Aceste ceasuri sunt echipate cu memorie și circuite integrate aferente care pot înlesni diverse operații aritmetice cu afișarea rezultatului pe cadran, devenind astfel și minicalculator.

Ing. Mihaela Gorodcov

Iată o imagine simbol a utilizării cristalelor lichide în toate sectoarele telecomunicațiilor. Asădă, întreaga planetă va comunica din orice punct, cu orice punct, prin multe mijloace dar cu o singură tehnică: cristalele lichide.

SEMĂNĂTOARE MANUALĂ

Fig. 2

Mașina propusă aici mărește mult randamentul însemnătării cartofilor și ușurează efortul depus cu acest

prijej, mai ales că permite o mai bună poziție a corpului. Ea este de folos în grădini și pe ogoare care

depășesc o sută de cuiuri.

Semănătoarea se compune din șapte piese principale, așa cum vedeați în figura desfășurată: 1 = un șa-

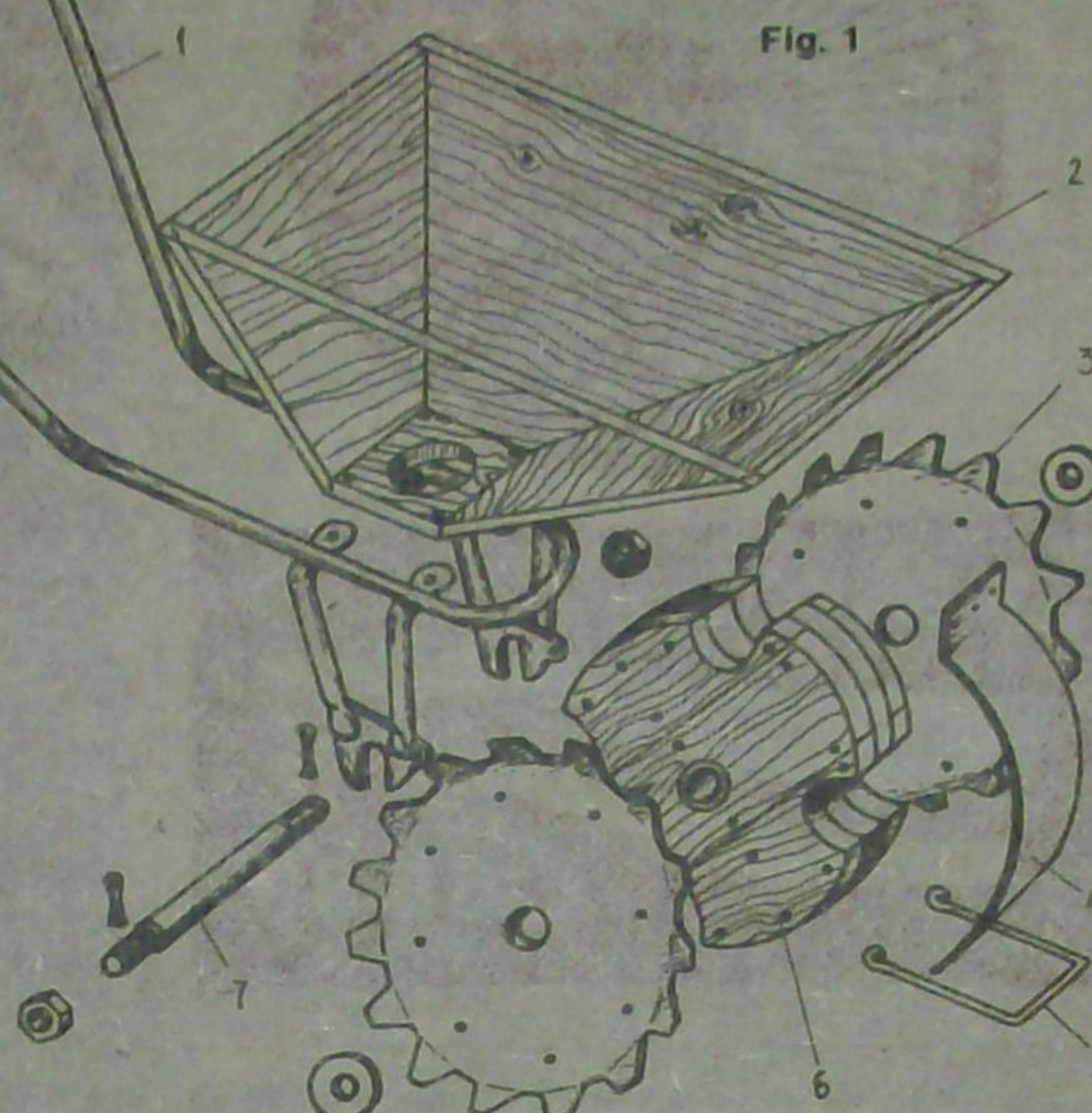

Fig. 1

15–20 mm; 2 = magazia de cartofi, lucrată din placaj gros de 8–10 mm sau pal gros de 12 mm; 3 = două roți din tablă groasă de 2 mm, lucrate ca în figură sau recuperate de la vehicule dezafectate și adaptate construcției; 4 = placă metalică (tablă groasă de 1 mm) a distribuitorului de cartofi; 5 = piesă în formă de U din sârmă de fier groasă de 6 mm; 6 = distribuitorul de cartofi, alcătuit din trei discuri de scindură (stejar, fag) groasă de 60 mm, tăiate în formă de „cruce de Malta” și reunite rezistent cu multe șuruburi; 7 = axul central al roților și distribuitorului, lucrat din oțel sau fier, prevăzut cu piulițe filetate, bucle și siguranțe de metal.

Prelucrare și montare. Stabiliti singuri dimensiunile mașinii în funcție de capacitatea magaziei de cartofi (10–20 kg) și de unele piese de care dispuneți în gospodărie. Trasați profilurile pieselor lemnăsoase și tăiați-le apoi cu ferastrăul. Asamblați-le numai cu șuruburi pentru lemn (fără a folosi cuie). Lucrați apoi (acasă sau la un atelier mecanic) șasiul și celelalte piese metalice. Remarcați că și aici asamblarea se face numai cu ajutorul șuruburilor cu piuliță și al cîtorva nituri, nu prin sudură. Montajul general este simplu și reiese cu claritate din figura 1. Modul de folosire îl vedeați în figura următoare. Observați că sănțul necesar plantării cartofilor se sapă automat în pămîntul afinat în prealabil, sub acțiunea greutății mașinii, care trebuie să fie doar împinsă, fără a o apăsa.

TRUSĂ DE SĂPĂLIGI PENTRU GRĂDINĂRIT

Lucrările de întreținere a culturilor de legume și flori din grădini cu suprafață mică sau chiar din jardiniere și ghivece plasate pe balcoane, loggii etc. necesită folosirea unor unele adekvate, de dimensiuni reduse și cu profil funcțional. Aici vi se propune să construiți o trusă de săpălighi, care se compune din trei elemente principale (vezi figura 1): 1 = sapa, 2 = inelul de fixare, 3 = minerul. Pentru a putea stabili singuri proporțiile elementelor acestor unele (în funcție de suprafața de pămînt la care le veți întrebuița), vă puteți orienta după tabelul de mai jos, corelat cu figura 1, care prezintă modelul de unealtă cu o singură săpăligă.

Materialele pentru această unealtă sunt: bară de fier (eventual fier-be-

ton) pentru sapă, tablă pentru inelul de fixare, lemn de stejar, fag sau brad pentru miner. Inelul, care se introduce puțin forțat, poate să fie fixat suplimentar cu 1–2 șuruburi pentru lemn dacă minerul (prin uscare) își micșorează puțin diametrul.

Unelele cu două și trei sape le veți lucra în mod asemănător, orientându-vă după formele și dimensiunile din desenele figurii 2.

Fasonarea metalului sapelor o puteți face fie prin încălzire la roșu a barei de fier și batere cu ciocanul pe o mică nicovală (utilizând și o daltă); fie executând toate operațiunile la rece. Dacă lucrați prin încălzire, cufundați imediat în apă rece fiecare sapă forjată, călind metalul în acest fel.

Minerele din lemn pot avea even-

siu cu două minere, lucrat din țeavă de fier zincat (din aceea folosită la instalații de apă) cu diametrul de

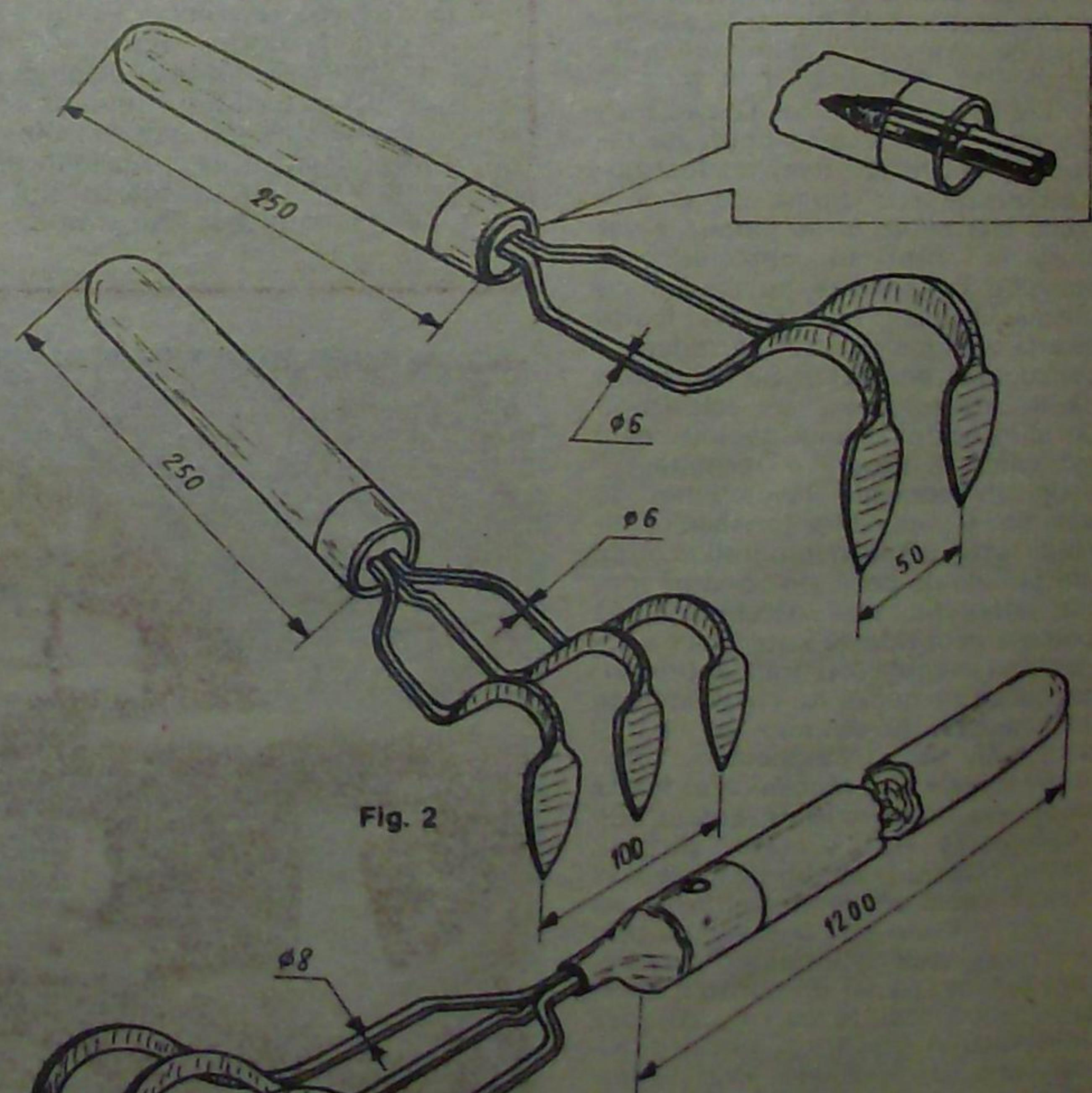
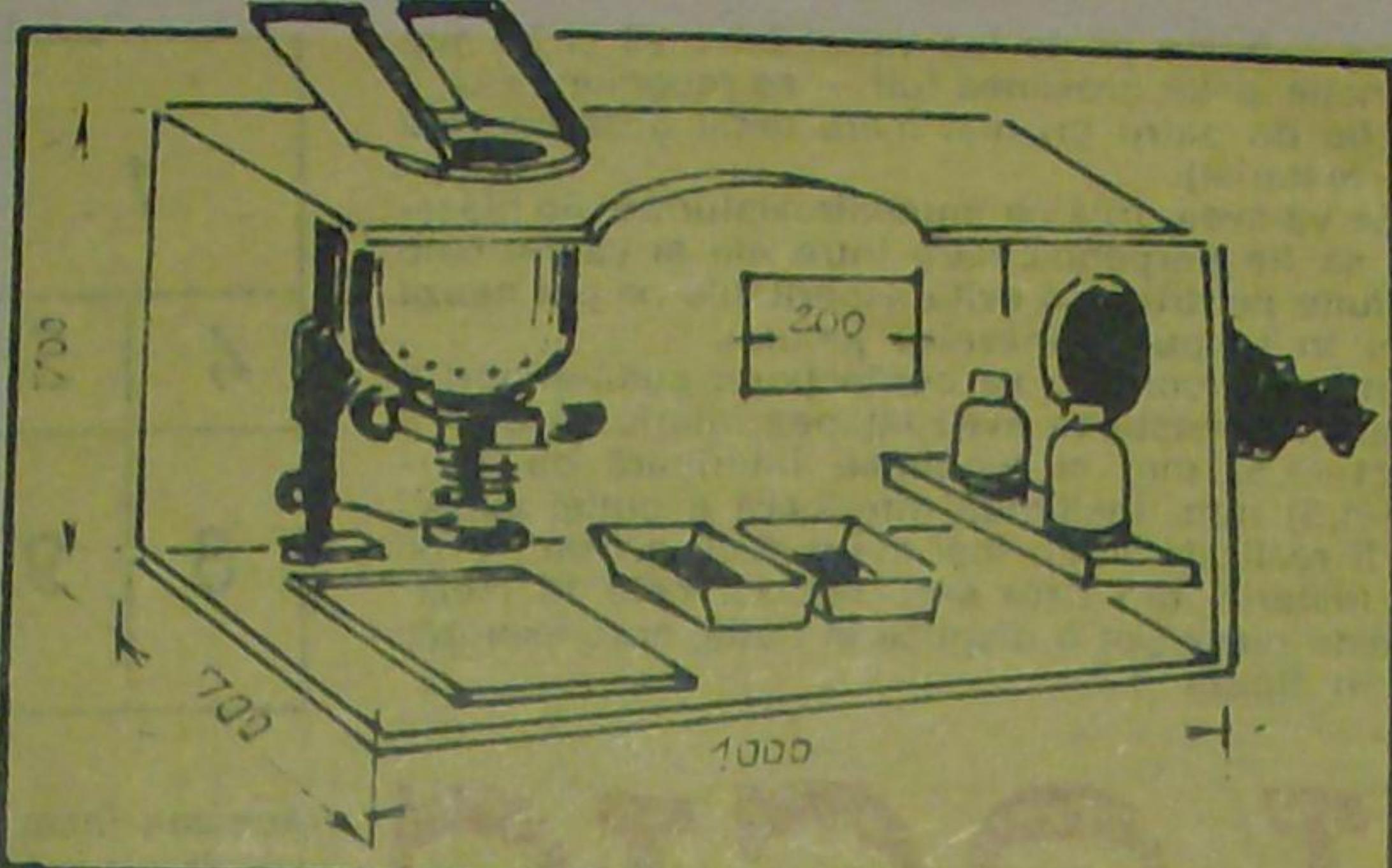
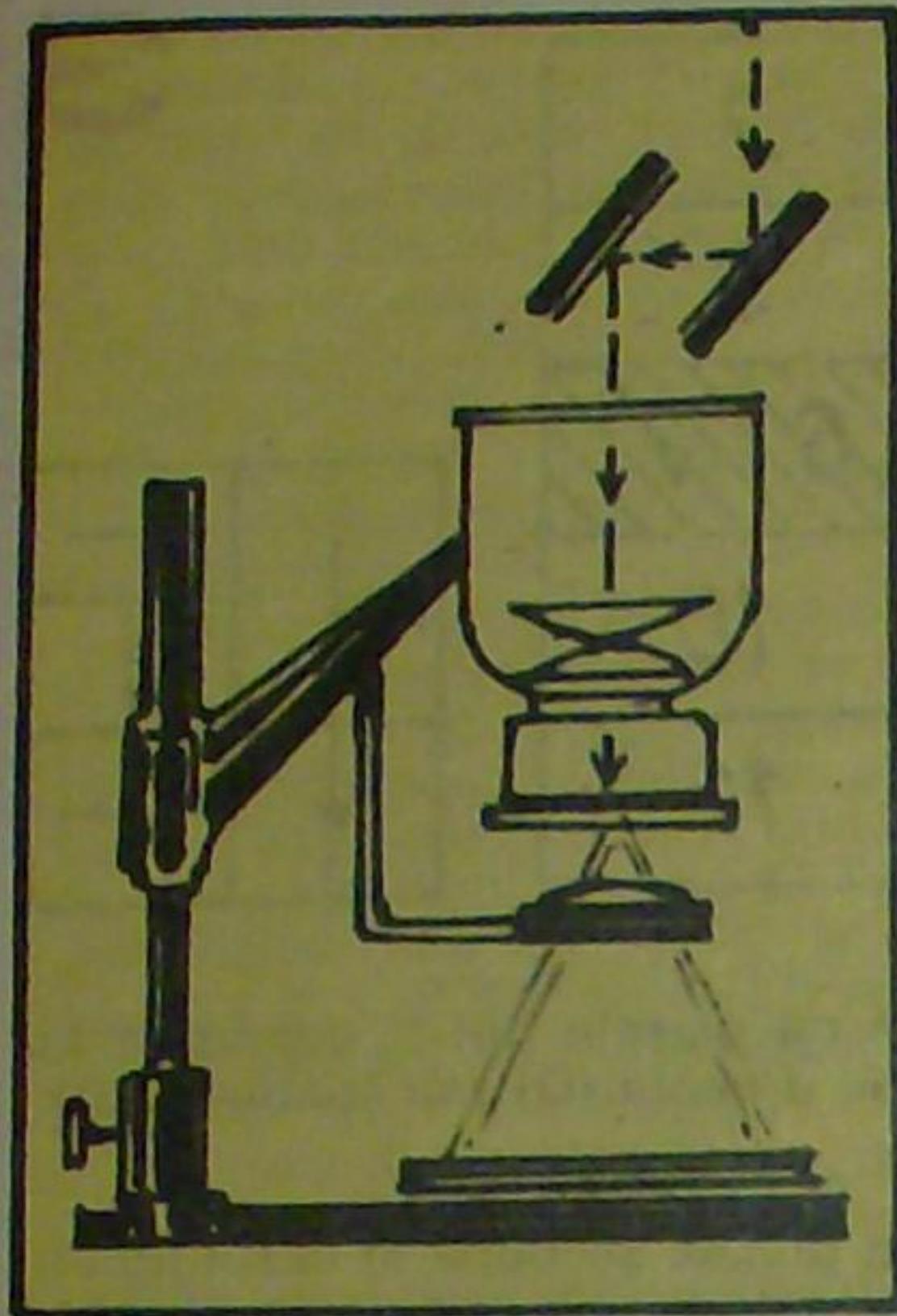

Fig. 2

tual secțiunea și cu profil patrat ori pot fi tăiate direct din crengi uscate de arbori. Locurile (verticale) din miner unde urmează să introduceti cozile săpăligelor le veți perfora mai întîi cu un cui subțire, după care, în orificiul format, veți bate cu ciocanul capetele terminale ale sapelor

Pagina realizată de
prof. Claudiu Voda

LABORATOR MOBIL... FĂRĂ ELECTRICITATE

Instalația aceasta, de o factură deosebită, se compune dintr-o cameră de lucru de formă paralelipipedică, cu capac rabatabil, de construcție simplă, în interiorul căreia se introduc: un aparat de mărit fotografii, rama de copiat, cele două vase cu soluții (revelator și fixator) și tava cu apă pentru spălat.

Privind primul desen, se observă modul de funcționare al aparatului de mărit. El diferă de modelul obișnuit doar prin faptul că lumina electrică este înlocuită cu cea solară, gratuită. Aceasta este captată și dirijată cu ajutorul a două oglinzi plan-paralele montate pe capacul camerei de lucru. Manipulările obiectelor în interiorul laboratorului se fac cu ambele mâini, care se introduc prin intermediul a două mînci din pînză neagră, dublă. Pentru a privi în interior, pe pereții lungi ai camerei sunt montate, față în față, două geamuri roșii cu dimensiunile de 200 x 200 mm.

Materialele necesare: o placă de scindură sau de pal gros de 18 mm, cu dimensiunile de 700 x 1 000 mm, pentru baza camerei; o foaie de placaj cu dimensiuni asemănătoare, dar cu grosimea de 5 mm, pentru capacul rabatabil; două bucăți din același placaj, de 700 x 700 mm, pentru pereții laterală mici, alte două foi de placaj de 700 x 1 000 mm, pentru pereții lungi; 4 balamale metalice (sau balama-metraj), pentru capacul rabatabil; două geamuri de culoare roșie (sau învelite într-un strat dublu de celofan roșu) de 200 x 200 mm; două oglinzi (cu dimensiuni adaptate orificiului aparatului de mărit); două plăcuțe de placaj puțin mai lungi decât oglinzelile (pe care vor fi fixate acestea) și două balamale, necesare pentru montarea oglinzelor pe capac; pînză neagră și suruburi pentru lemn; cuie de tapiterie sau piune mari; aracelin; prenandez.

Prelucrare și montaj. Începeți prin a trasa cu creionul pe materialele lemoase profilurile pereților camerei, după cum observați în desenul de ansamblu. Tăiați apoi piesele desenate și dați orificiile necesare. Observați că atât pereții lungi de 1 000 mm, cât și cei de 700 x 700 mm, sunt pe-

rechi (de formă identică). Fixați mîncile cu ajutorul unor cuie de tapiterie sau piuneze mari. Montați cele două geamuri roșii prin lipire cu prenandez sau folosind coliere metalice din tablă. Asamblați pereții camerei prin lipire cu aracelin și consolidare cu șuruburi montate la fiecare 100 mm lungime de-a lungul tuturor muchiilor. Pentru etanșare, căptușiți toți pereții (pe suprafața lor interioară) cu folie neagră din material plastic. Aceasta poate fi lipită cu prenandez sau fixată cu piuneze. Montați pe capac dispozitivul celor două oglinzi paralele, care trebuie să se miște puțin forțat în balamalele lor. Introduceți în interiorul camerei aparatul și ustensilele necesare. Peretii exteriori pot fi lăsați natur sau vopsiți cu vopsea de ulei de culoare deschisă.

Verificați apoi etanșeitatea camerei astfel construite față de lumina exterioară. Pentru aceasta, acoperiți orificiul superior al aparatului de mărit și mișcați lent în interiorul camerei o bucață de film fotografic (sau hîrtie de copiat) neimpresionat, căutând să parcurgeți toată suprafața bazei. După care, developați și fixați bucațica de film: dacă nu prezintă urme de impresionare luminosă etanșeitatea camerei este corectă.

Mod de lucru. Instalați laboratorul în orice loc luminat direct de soare și reglați oglinzelile astfel încât lumina să fie captată și condusă în aparatul de mărit, aşa cum vedeați în cel de al doilea desen; după care lucrați în mod obișnuit. Desigur, veți începe întotdeauna cu o probă. Pentru dezvoltat filme fotografice, cele două geamuri vor trebui să fie acoperite complet cu hîrtie neagră, iar orificiul superior al aparatului de mărit va fi, de asemenea, bine etanșat.

Acest laborator original prezintă dublul avantaj că poate fi folosit oriunde, în timpul zilei, și realizează economie de energie electrică.

Pentru uscarea copiilor fotografice de hîrtie folosiți obișnuita placă metalică cromată, însă acoperită cu o pînză neagră și așezată direct la lumina soarelui de vară.

Prof. V. Elena

PRACTIC UTIL

ATENȚIE LA PELIGRELE COLOR PREA PROASPETE! 1

Priviți cu atenție cele 3 imagini, executate pe același tip de film, la același moment, dar prima cu film "proaspăt", a doua cu film "matur" și ultima cu film expirat. Ce determină aceste schimbări de tonalitate? Datorită procesului tehnologic, cele trei straturi se stabilizează diferit în timp, de unde în început apare dominanța verzuie. Vîrstă matură începe cam cu 6–10 iunii înainte de data de expirare. Acum culorile devin pură, sau foarte puțin "încălzite". Deși nu se recomandă, pelicanul pot fi utilizati și după data de expirare, dacă au fost păstrate într-un loc rece și uscat. Două precauții trebuie luate în măsură: în primul rînd, ambalarea filmelor într-un recipient perfect etanș și scoaterea lor cu cel puțin 4 ore înainte de utilizare.

CUM FOTOGRAFIEM CU APARATUL „SMENA”

Cititorul Cătălin Florin Dumitrașcu din București, doarme să știe cum se fotografiază cu aparatul „Smena-SM”.

Dacă fiind răspindirea sa în rîndurile elevilor, vă prezentăm pe scurt acest aparat.

Pentru „Smena” se folosesc filme cu latimea de 35 mm, cunoscuțe și sub denumirea de filme tip „Leica”.

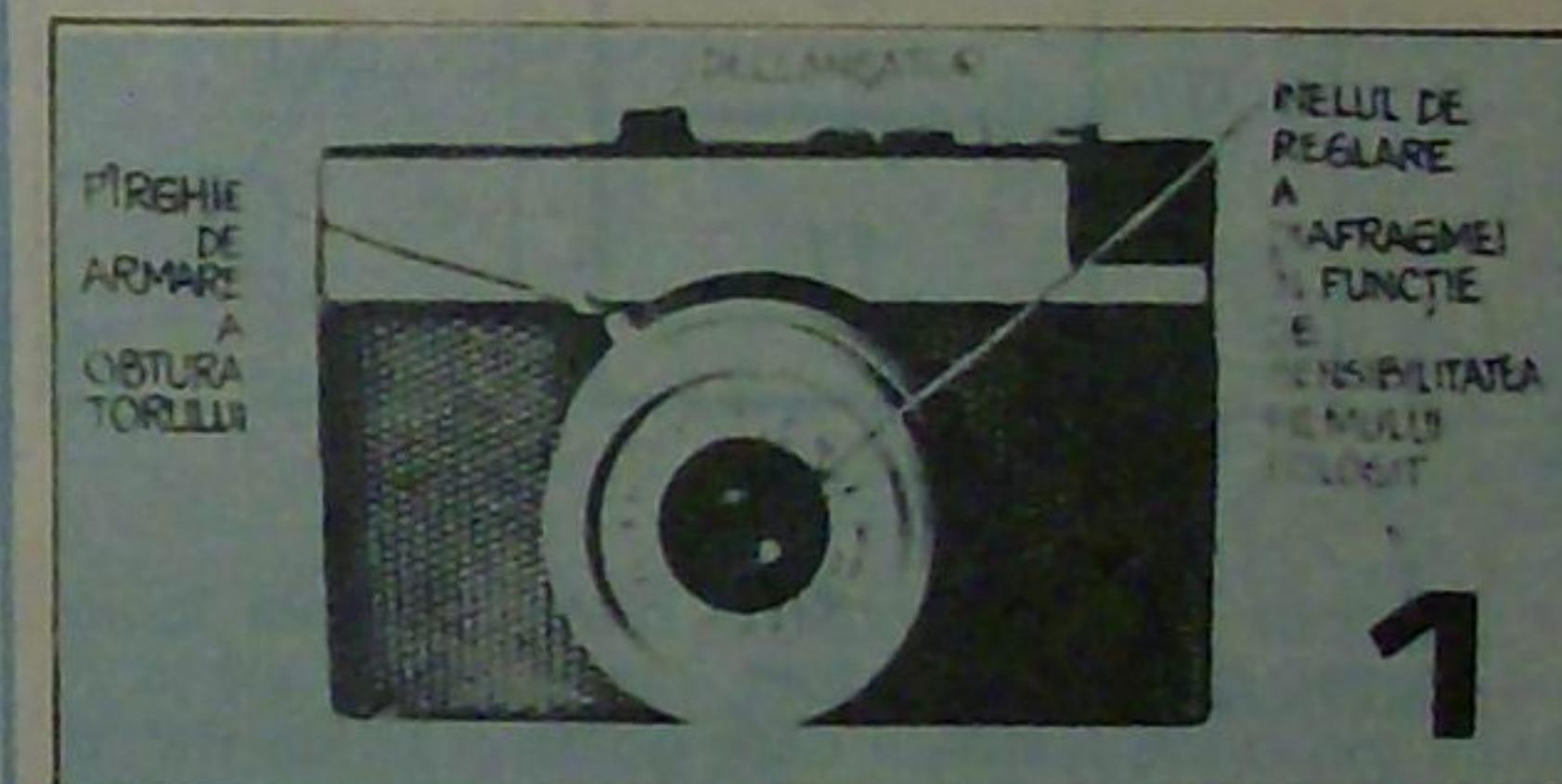
Aparatul este cu vizare directă. Diaphragma poate fi modificată între valoările 4 și 16, iar vitezele de expoziție între 1/15 sec și 1/250 sec plus B. Se poate fotografia de la 1 m la 80 m.

Distanța focală fiind 40 mm, obiectivul este ușor supărangular, fapt care poate compensa micile erori de punere la punctul de distanță (datorită profunzimii mari).

Obturatorul fiind central, permite sincronizarea cu lampa fulger electronică la toate vitezele de expoziție.

Spre deosebire de tipurile mai vechi, la aparatul „Smena” recent construit transportul filmului se face mult mai ușor, cu ajutorul unei pirghii.

Un neajuns îl constituie necesitatea asemănătoră a obturătorului înainte de fiecare declansare. Utilarea acestor operațiuni duce la schimbarea poziției filmului fără ca acesta să fie expus. La tipul mai nou „Smena-Symbol” neajunsul este înălțat — armărea obturătorului făcindu-se automat odată cu schimbarea imaginii de film, iar legătura cu lâmpile fulger obisnuite se face prin intermediul unei mici piese care se vinde separat.

1

2

Că în orice tip de aparat, înaintea de declansare se reglează același fel elemente: viteza de expoziție, diaphragma și distanța de la aparat la subiectul fotografat. Pentru a realiza reglarea unei expoziții corecte, diaphragma ramine închisă la o anumită valoare în funcție de sensibilitatea filmului folosit (13, 16, 19, 22 sau 24 DIN — foto 1), în timp ce schimbăm viteza polivîntului lumini care este afară (operare care se poate face chiar fără să cunoștem viteza, datorită unor simboluri ușor de identificat: soare, nor etc., foto 2). De exemplu, dacă folosim film românesc „Azotumex” care are 21 grade DIN, diaphragma va fi 11, iar dacă e soare, reperul de pe inelul vizorului va fi pus în dreptul simbolului ☀. Fotograful amateur poate fi derulat de acest sistem de lucru, ceea ce în prospektul filmelor se recomandă o viteza de expoziție constantă, în timp ce diaphragma trebuie modificată în funcție de lumină.

Dacă fapt ambele sisteme sănătoase, rezultă astfel lumină în fină seara și de vîțeze de deplasare a sujeclui și de profunzimea deținătoare. Celor ce doresc să cunoască mai multe despre toate acestea, le recomandăm să citească „Exponarea corectă” de Reinhard Vogel, apărută în Editura Tehnică.

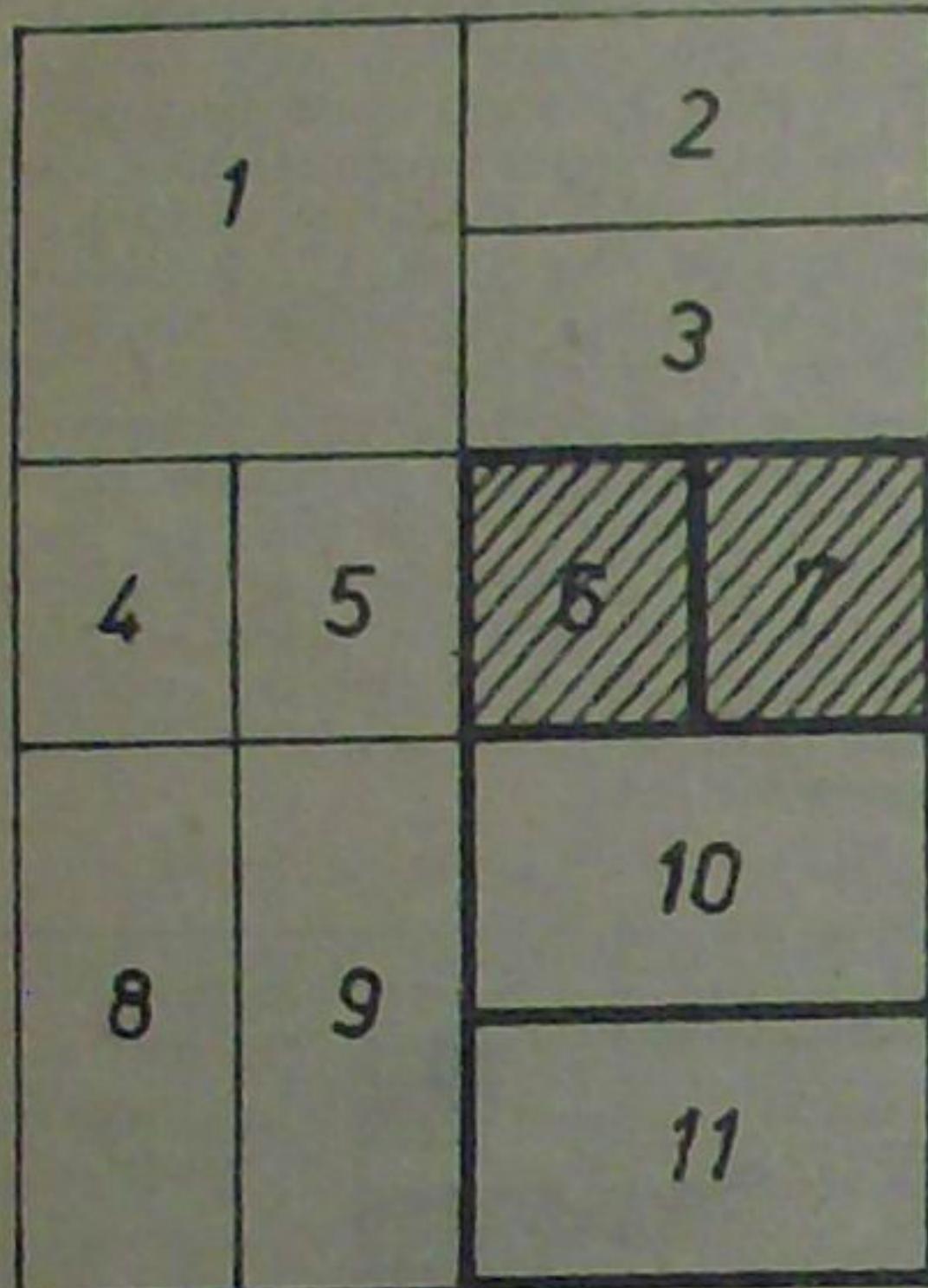
Mai mulțumim că putem fotografi cu acest aparat astfel de filme negative alb-negru sau color cît și de filmuri însoțite vîță. Dar, nu uități prima consecință a utilizării corectă.

Lucian Năstase

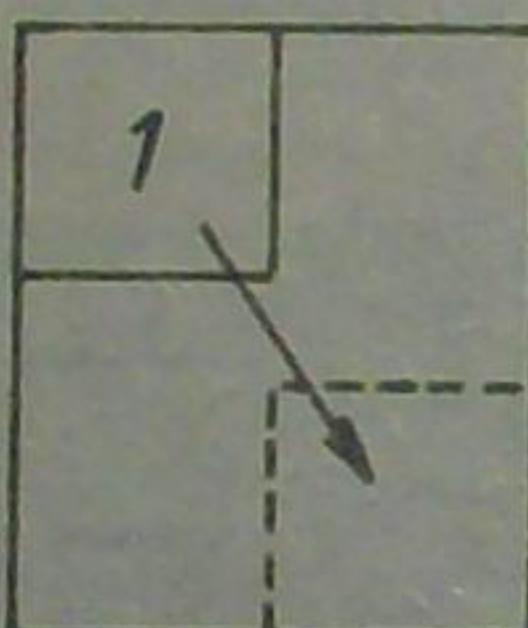

CONSTRUIȚI-VĂ

UN JOC LOGIC

1

Jocul îl puteți construi dintr-o simplă foaie de placaj, plexiglas, textolit, bachelită, în sfîrșit o foaie din orice material care poate fi tăiată fie cu fierastrăul din trusa de traforaj, sau cu o pînză de bomfaior, cu condiția ca foaia de material să aibă o grosime de cel puțin 5 mm. Se confectionează următoarele piese:

- un patrat de dimensiunea 2 a x 2a
- 6 dreptunghiuri, fiecare de dimensiunea a x 2a
- 4 patrate fiecare de dimensiunea a x a

Jocul logic pe care-l vom descrie în continuare este pe cît de simplu construit, pe atât de complex la rezolvare. Cu el puteți să vă distrați încercind rezolvarea a o serie întreagă de poziții, de la cele mai simple pînă la unele deosebit de complexe.

Se va avea grijă ca muchiile alăturate ale pieselor să fie perpendiculare între ele și să fie bine slefuite pentru a se evita asperitățile ce pot cauza râni în timpul manevrării jocului.

În continuare se va confectiona cutia-suport a jocului. Aceasta va avea lățimea interioară de 4 a + (1-1,5) mm și lungimea interioară de 5a + (1-1,5) mm. Înălțimea interioară a cutiei suport va fi realizată puțin mai mare decît grosimea foli de material din care s-au realizat cele 11 piese. Aceste piese pot fi dispuse în cutie, spre exemplu ca în figura 1.

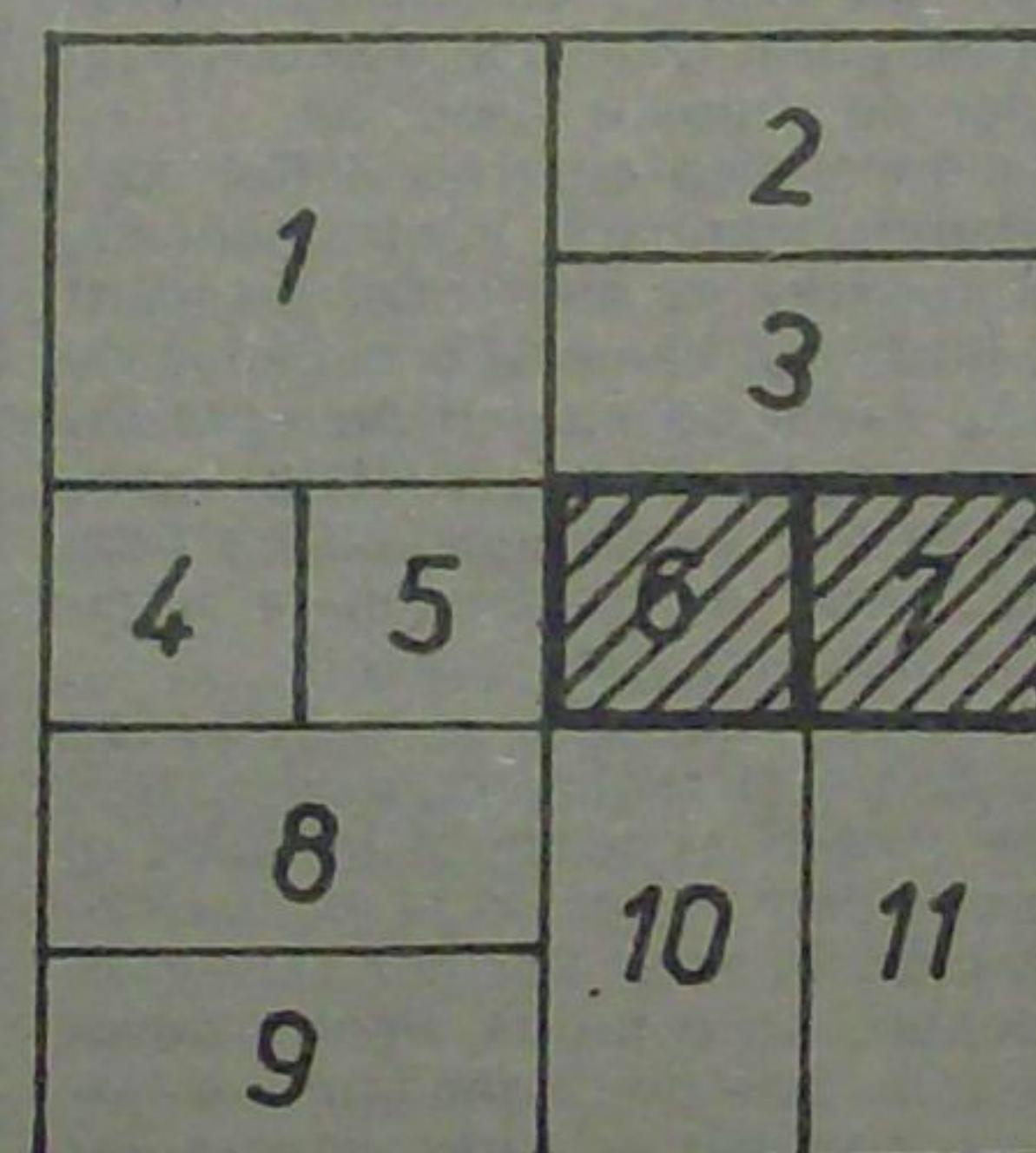
În figură am notat cu cifra 1 piesa de formă patrat mare, cu 4,5,6,7 patratele mici, iar cu 2, 3, 8, 9, 10 și 11 dreptunghiurile.

Capacul va fi confectionat în așa fel încît toate piesele fiind puse în cutia-suport (în poziția din figura 1 sau în alte poziții) să se poată închide. Deci marginile capacului trebuie să petreacă prin exterior marginile cutiei-suport.

Și acum ce probleme se pot crea cu acest joc logic deosebit de simplu de confectionat.

Problema nr. 1

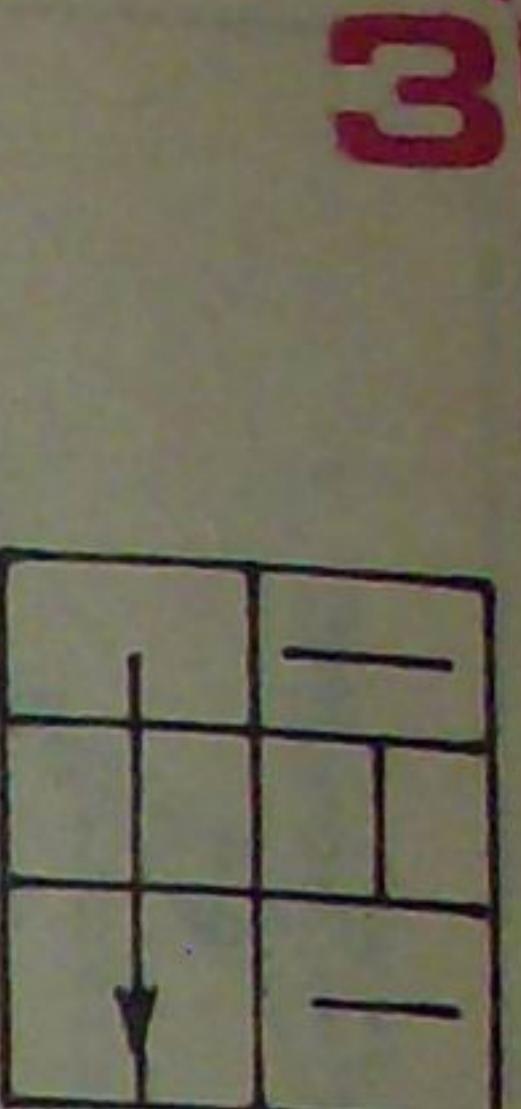
Scoțind piesele 6 și 7 din figura 1 să se realizeze deplasarea piesei 1 pînă în colțul opus prin translații succesive a pieselor rămase în joc.

2

1	2		
3			
4	5	6	7
8	9	10	11

Aceasta înseamnă că piesele pot fi deplasate în sus (S) în jos (J) la dreapta (D) sau la stînga (St).

Problema nr. 2

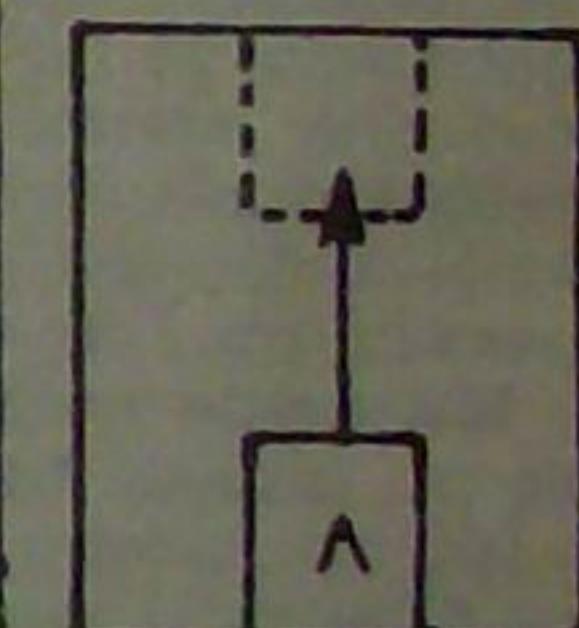
O problemă mai dificilă se pune în cazul figurii 2, unde, scoțind piesele 6 și 7, prin același procedeu al translării pieselor rămase în joc trebuie deplasate piesa 1 în colțul opus.

Problema nr. 3

O problemă mult mai dificilă este deplasarea piesei 1, prin translația pieselor din figura 3 — mai puțin piesele 6 și 7, pînă în colțul din stînga-jos.

4	11	5
8	6	7
10		9
2	1	3

4

Problema nr. 4

Cea mai dificilă rezolvare este cea din figura 4 din care se scoate piesa 11. Se cere ca prin translătia pieselor rămase în joc să se aducă piesa 1 într-o poziție simetrică față de centrul spațiului de joc (în centru sus).

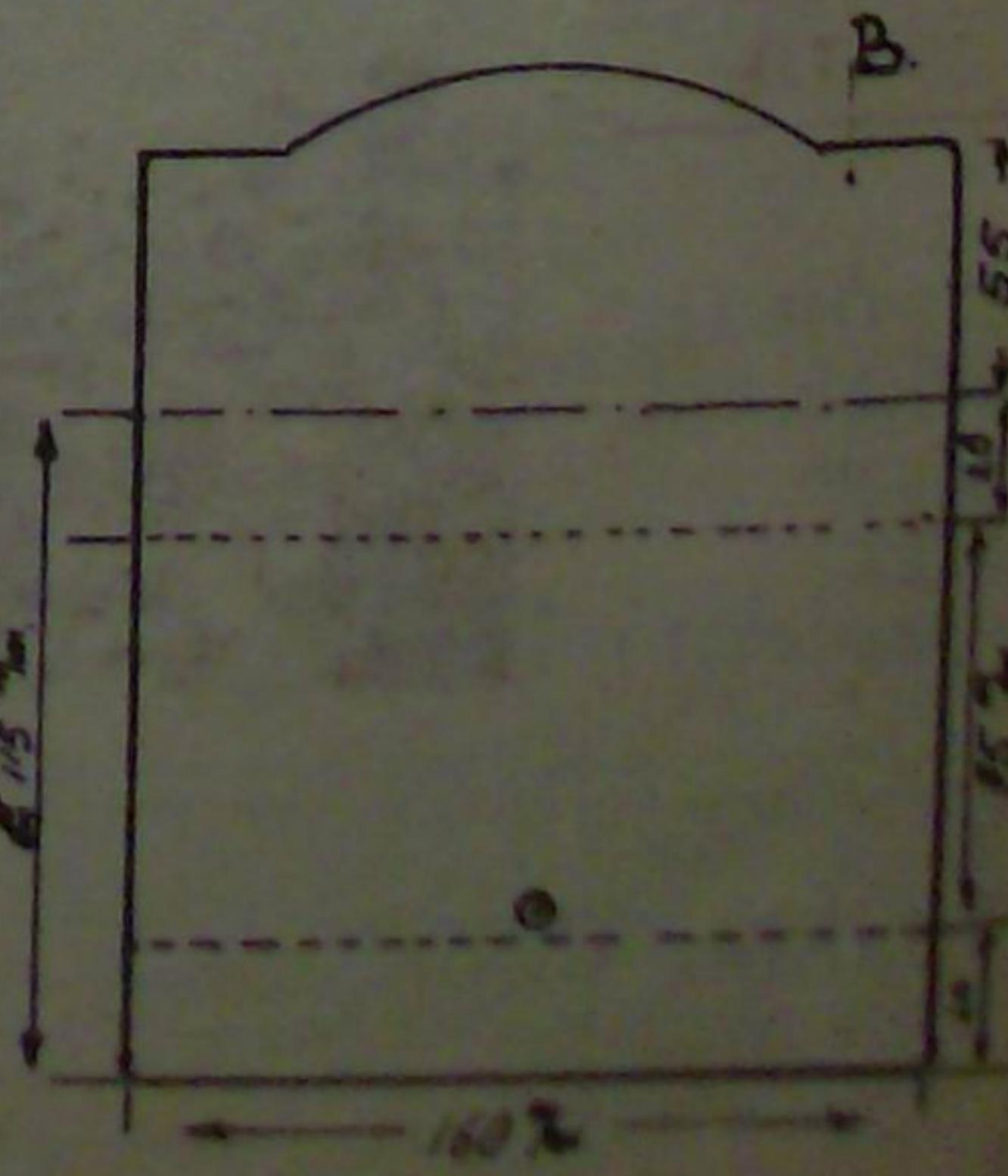
Soluțiile — în numărul următor.

Ioan Albescu

montați un bețișor, ca în figură. Cu aceasta jocul a fost construit. Pentru a-l folosi, puneți jocul pe o masă și trageți de cîrlig: mingea se va lovi de partea B și se va înapoia intrînd sau... nu într-unul din orificii. Se procedează astfel de zece ori și se

face suma punctelor obținute atunci cînd mingea a intrat într-unul din orificii.

Firește, jocul este mult mai atrăgător cînd este practicat în doi sau mai mulți parteneri.

JOC CU MINGE

Procurați-vă o cutie nouă din carton din cele în care se ambalează pantofi.

Luați capacul și perforați în el șase orificii suficient de mari pentru ca prin ele să poată trece liber o mingă de ping-pong. Numerotați orificiile ca în figură.

Confectionați din carton piciorul

E și partea notată cu B, după care le lipiți de corpul A, cu „lipinol” sau „aracetin”.

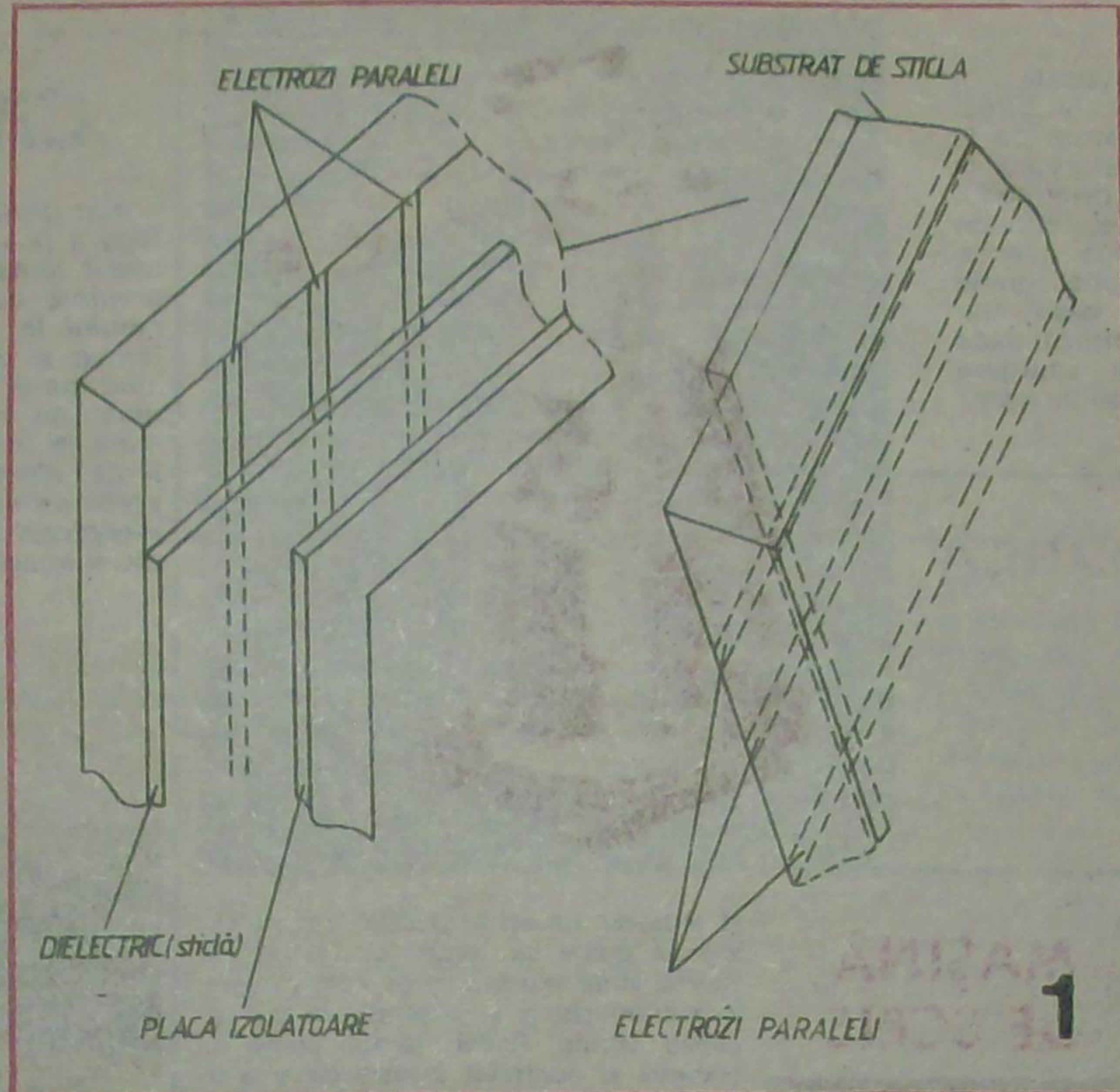
Găuriți cartonul A pe direcția unui ax și prin orificiul practicat treceți capătul unei sfuri, lungă de 75 cm, care are la un capăt o mingă de ping-pong, iar la celălalt un cîrlig D.

La distanța de 22 cm de mingă,

Am citit despre realizarea panoului de afișaj — un fel de ecran TV — pe bază de plasmă. Aș dori să ști cum funcționează un astfel de panou, care sunt domeniile de utilizare și perspectivele de aplicare (Ioan Mălinescu — Galați).

Cititorul nostru, elev în clasa a VIII-a, primește răspuns din partea colaboratoarei revistei — ing. Mihaela Gorodcov.

Între echipamentele de vizualizare a datelor (display-uri), din ce în ce mai mult teren cîştigă dispozitivul care folosește ca suport de afișare panoul cu plasmă, a cărui construcție o prezintă în fig. 1. Panoul este alcătuit din două plăci de sticlă pe care sunt plasati electrozi de aur dispuși paralel pe fețele plăcilor și acoperiți cu un dielectric. Spațiul dintre cele două plăci are grosimea citorva sutimi de milimetru, este umplut cu gaz pe bază de neon și izolat de exterior. Aplicind tensiuni între electrozi, gazul din interiorul panoului se repartizează în grila celulelor independente, în care apar descărcări electrice luminiscente. Descărcările sunt întreținute datorită aplicării unei tensiuni alternative de înaltă frecvență prin celula respectivă. Impulsurile de aprindere și de stingere ale celulei se aplică peste semnalul de întreținere numai în perioada de electrozi longitudinal-transversal care formează celula

respectivă (fig. 2).

Durata unui ciclu de aprindere-stingere este de circa 20 micro-secunde pentru fiecare celulă. Activind în paralel mai multe celule care formează o imagine, se obține o viteză foarte mare de afișare comparabilă cu cea a tuburilor utilizate în televiziune. Avantajele folosirii pe scară din ce în ce mai largă a panoului cu plasmă sunt numeroase. Să amintim pe cele care permit realizarea ecranelor de dimensiuni mari, calitatea bună a imaginii etc. Totodată acest ecran permite stocarea mai multor informații comparativ cu ecranele clasice.

Perspectivele de dezvoltare ale panoului cu plasmă sunt certe și vizăză în viitor posibilitatea afișării color a datelor, prin folosirea unui gaz care emite lumină ultravioletă și care excita un strat de fosfor în diverse culori.

PAPOUL CU PLASMA

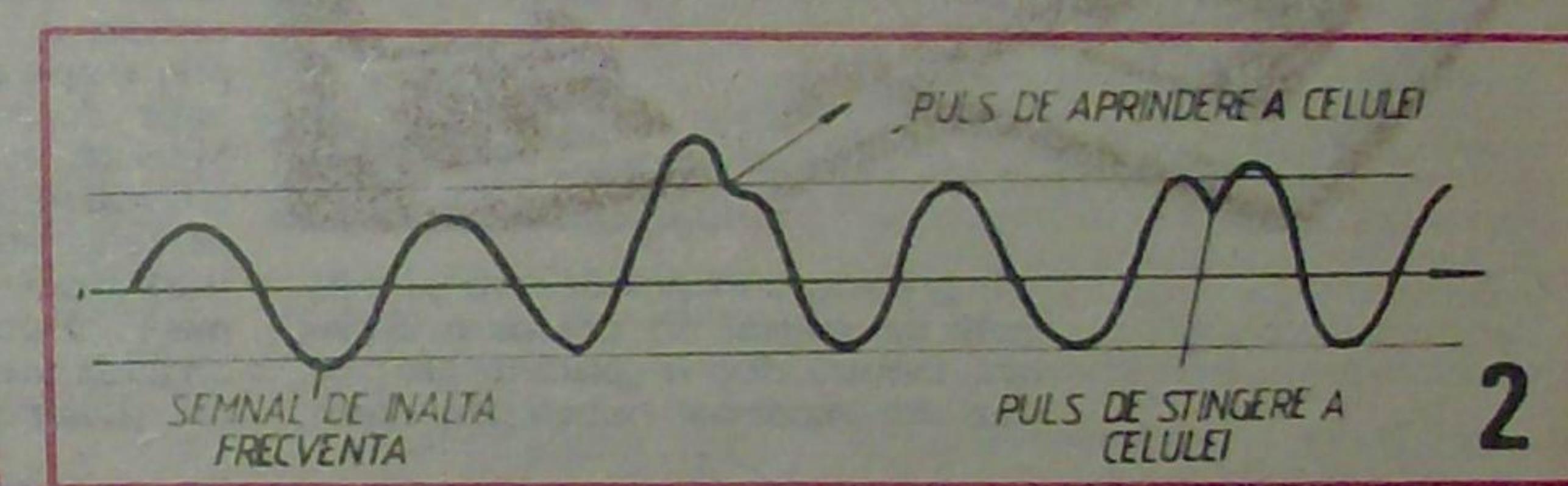
LILIACUL-UN SONAR VIU

Aurică Preda, din Brăila, vrea să știe cum se orientează liliacul în timpul noptii.

Liliacul este un minuscul mamifer insectivor care poate zbura cu ajutorul unor aripi formate dintr-o membrană ce leagă degetele membrelor anterioare cu cele posterioare și cu coada. Liliacul trăiește în locuri întunecoase de unde ieșe numai noaptea. El zboară în intuneric fără a se lovi de obstacole și cu toată lipsa luminii, găsește și capturează prada cu o mare rapiditate. Liliacul se orientează datorită unui emițător natural de ultrasunete de foarte scurtă durată, coardele sale vocale producând vibrații ce pot ajunge pînă la 100 000 hertz. Cînd stă pe loc, liliacul emite 5—10 vibrații pe secundă, în zbor normal numărul vibrațiilor crește la cîteva zeci iar cînd repezează prada, zborul devenind agitat, emite cîteva sute de ultrasunete pe secundă. În fracțiuni de secundă liliacul decide atacarea și capturarea prăzii, după care revine la zborul liniștit, sondind continuu spațiul prin emisiuni moderate de ultrasunete.

Dar liliacul este și un excepțional receptor de ultrasunete, datorită urechilor sale, mult mai perfectionate decît ale altor animale superioare.

Aparatul de detecție al liliacului este simplu dar ingenios. Laringele acestui mic animal este dotat cu mușchi puternici care permit o vibrație rapidă a coardelor vocale. În momentul trecerii aerului expirat din plămîni prin la-

ringe cu mare presiune se produce un fel de șuierat de înaltă frecvență. Înțilind un obstacol în calea lor undele ultrasonore emise de liliac se reflectă și ecoul produs este recepționat prin intermediul urechilor, adevărate antene de recepție.

Sonda acustică creată de om, denumită mai tîrziu sonar are o funcționare asemănătoare mecanismului de orientare al liliacului. Sonarul este un instrument de orientare și sondare în adîncurile apelor. Liliacul, un veritabil sonar viu, simplu și eficace, pentru care folosește un echipament minuscul și o energie incredibil de mică reprezentă și astăzi un obiectiv de cercetare pentru biologi.

CUM SE CONSTITUIE O PICĂTURĂ DE APĂ

V-ați întrebat vreodată, de ce apa se aşează în picături pe o suprafață netedă și curată? Moleculele de apă conțin fie sarcini electrice pozitive, fie sarcini electrice negative. Conform principiului că sarcinile opuse ale moleculelor adiacente se atrag, moleculele se unesc foarte strîns una cu alta. Moleculele de ceară nu prezintă deosebiri de sarcină electrică. Din această cauză — spre exemplu —, pe timp de ploaie, pe caroseria unui autoturism polisat recent, moleculele de apă sunt atrașe una către cealaltă, cu o forță infinit mai puternică decît forța care ar atrage cîte o moleculă a stră-

tului de poliș ce conține ceară. Astfel, apa se depune în picături, în loc să se repartizeze uniform pe suprafața lăcie. Dacă, în schimb apa cade pe o suprafață neacoperită cu un material care să prezinte sarcini electrice egale, se va obține o

suprafață udă în întregime.

În imagine, atomii de oxigen din apă (în fotografie sferele negre) posedînd sarcină electrică negativă sunt atrași de atomii de hidrogen (sferele albe) încărcate cu sarcină pozitivă.

ROBOTELUL
prezentat la Tîrgul de primăvară de la Paris poate vorbi la telefon, cere codul de acces, aprinde sau stinge lumina, spune cîte grade sunt în casă sau afară, verifică dacă există o scurgere de apă sau de gaze.

ROBOTICĂ

Înălțate nouăzăpi din lumea robotică. Este vorba de doi roboți universali cu 6 grade de independență „Acma X 48” și „Acma H 48”, caracterizați prin mișcări rapide de mare amplitudine, prin capacitatea de a manevra greutăți pînă la 60 kg și respectiv. pînă la 180 kg ce și prin sistemul de comandă de mare precizie.

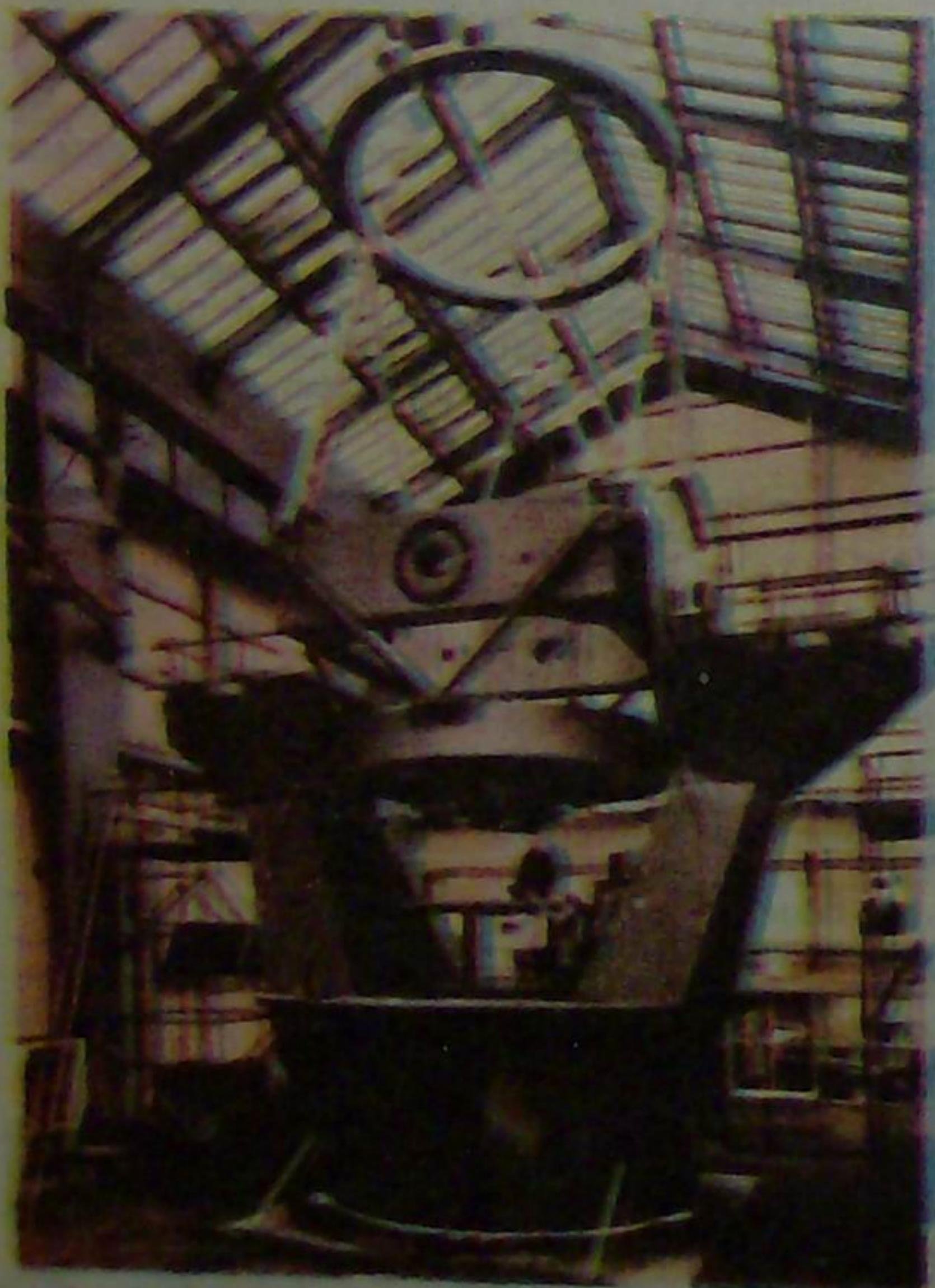

MAȘINĂ DE SCRIS

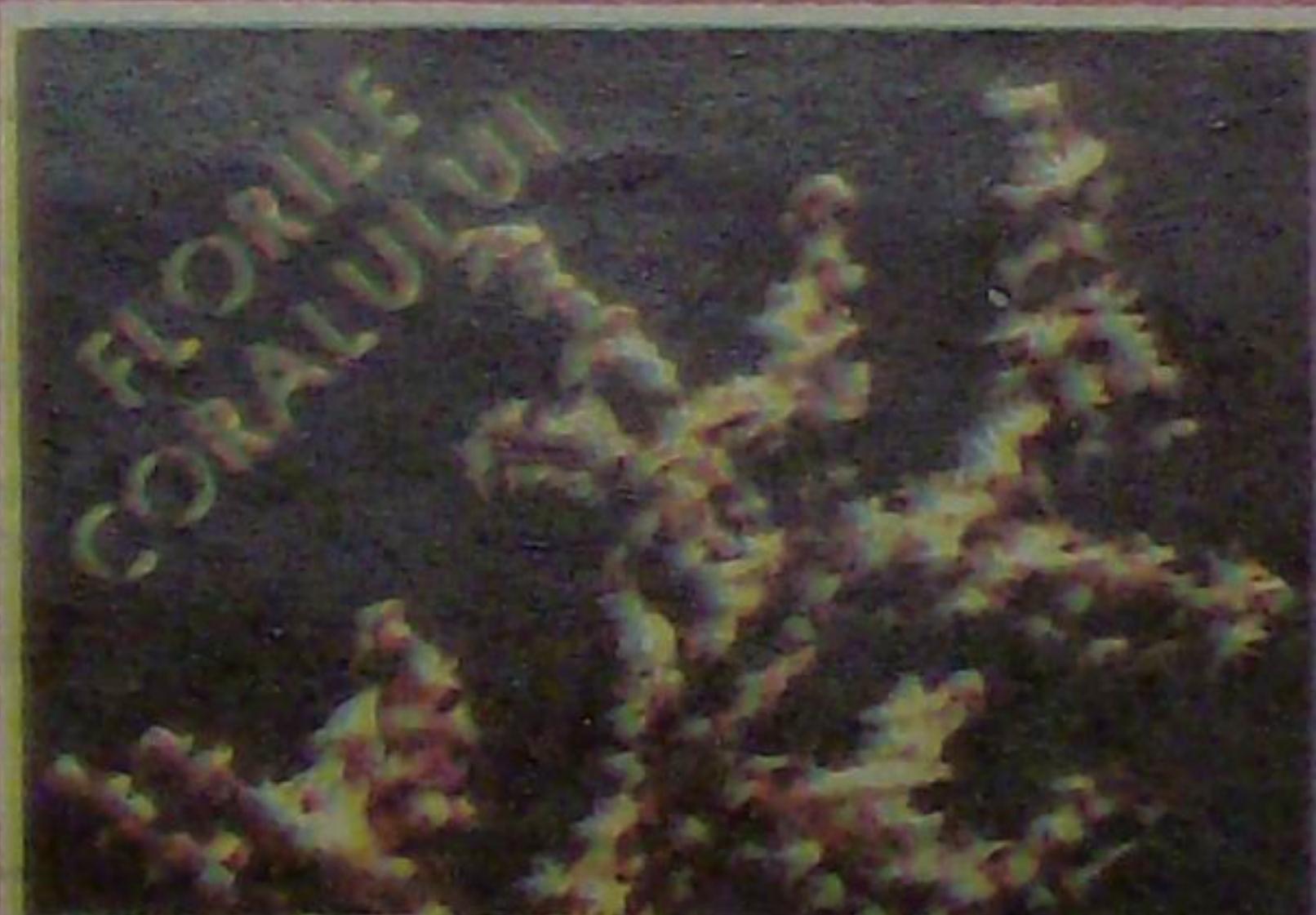
În imagine, o mașină de scris cu totul ieșită din comun. Ea posedă o clavatură formată dintr-o „placă tactilo” pe care sint imprimate caracterele, cifrele

și semnele, un ecran „tactic” unde utilizatorul poate să „scrive” cu un creion special litere sau semne pe care mașina le recunoaște și le afișează pe un alt doilea ecran. Astfel, textul poate fi compus și controlat înainte de a fi eroare, utilizatorul poate renunța la scrierea de mînă obținând textul corect prin simpla atingere a literelor sau semnelor dorite pe claviatura imprimată. Memoria cu care este dotată mașina recunoaște 3 448 de caractere atât din alfabetul latin cit și din scrierea japoneză și poate înregistra 10 000 de informații. „Panaword”, cum se numește originala mașină, măsoară 38 x 41 x 10 cm și are o greutate de 4,8 kg.

TELESCOP GIGANT

Este vorba de observatorul montat pe virful Las Palmas din Insulele Canare și care va fi prevăzut cu mai multe telescoape dintre care cel mai mare (4,2 m) va avea oglinda confectionată dintr-o singură piesă din sticlă ceramică cu caracteristici speciale pentru a avea o dilatare foarte mică. Oglinda telescopului – ce va fi dat în funcțiune în 1986 – este prevăzută cu mișcări de rotație în plan vertical și orizontal extrem de precise datorită controlului prin calculator. Rotatia globului terestru este astfel compensată și stelele apar în mișcare pe cer.

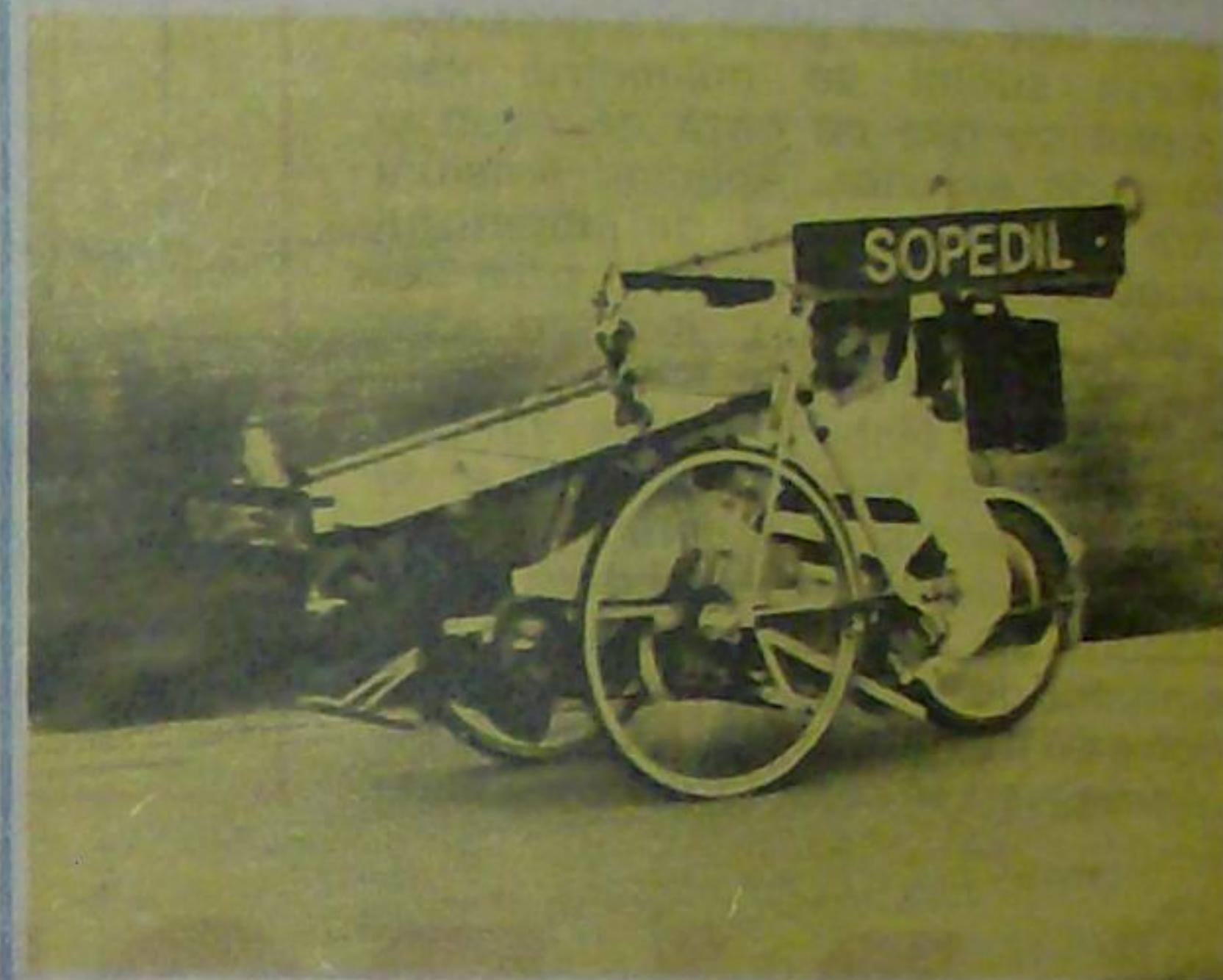
Pînă acum două secole coralul era considerat o plantă. Azi se știe că este un animal celenterat care trăiește în colonii arborescente. Scheletul de culoare roșie, trandafirie sau albă este îmbrăcat cu un strat cărnos pe care sint fixați polipii. Ca să se hrănească, ei își deschid periodic „petalele” absorbind microorganismele planctonului marin. Fotografia noastră vă prezintă spectacolul fascinant — care durează numai cîteva minute — al „infloirii” unui coral roșu.

REACTOR TERMONUCLEAR

La un nou complex energetic format din patru girotoane, cu o putere totală de 800 kW, oamenii de știință sovietici au reușit să mențină, timp de 15 secunde de secundă plasma închisă în „casca” magnetică. Faptul, un record pentru cercetările de acest tip, s-a petrecut la 30 milioane grade C – temperatură necesară pentru studierea sintezei termo-nucleare dirijate, susceptibile să devină o sură importantă de energie. Un alt complex energetic, construit ulterior, format din 24 girotoane, cu o putere de 5 000 kW va putea dezvolta temperaturi și mai mînate, care vor putea să mențină pînă la o secundă și jumătate. Complexul reprezintă ultima etapă a creației unui reactor termo-nuclear experimental.

CALEJDOSCOP

• Un grup de cercetători de la Universitatea din Riga a pus la punct o instalație care închide automat lumina cînd omul părăsește încăperea. În greutate de 1 kg, detectorul percepse prezența omului în încăpere prin captarea cîmpului său termic și dă comanda aprinderii luminii. Atunci cînd omuliese din încăpere și cîmpul termic uman nu mai există se deconectează automat lumenă. • În Japonia a fost pusă la punct transmisarea electrocardiogramelor prin telefon. Este vorba de un cardiograf cuplat la un aparat sonic, receptorul telefonic fiind branșat la acest dispozitiv. • Imaginea de mai jos prezintă o bicicletă ac-

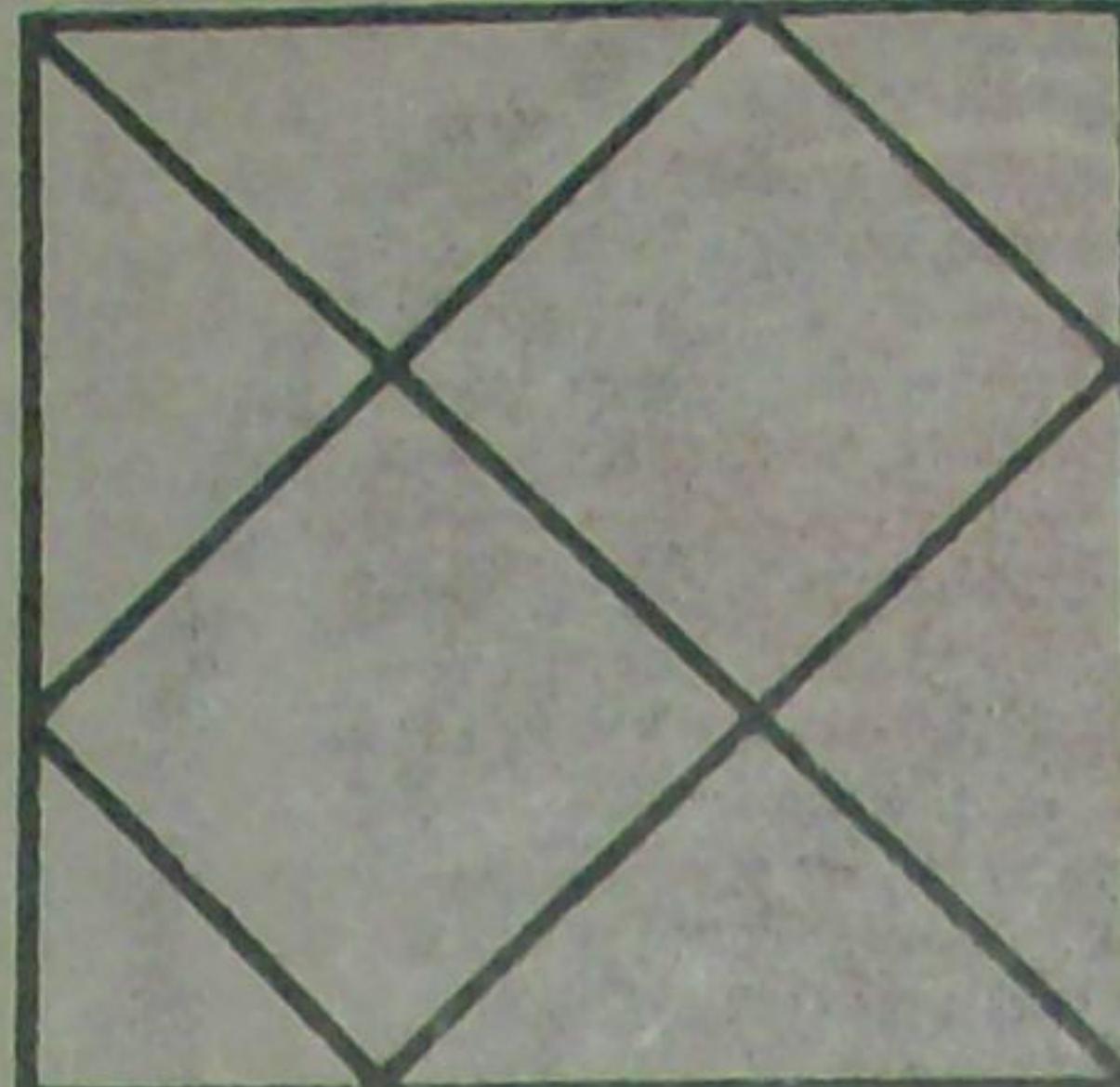
tionată pe baza energiei solare înmagazinată în captatoarele fixate pe acoperiș și parbriz. Vehiculul poate merge astfel timp de două ore cu viteza de 20 km/h, lăsînd desigur ocupantului posibilitatea, dacă soarele apune, să poată folosi... pedalele. • S-a stabilit că semințele prelucrate în cimp electric au o rezistență mai mare și dau recolte mai mari decît cele obișnuite. Sporul de recoltă poate ajunge la circa 20-25 la sută la cereale și la 15 la sută la culturile furajere. • Astronomi vest-germani au descoperit un quasar cu o luminositate atât de mare încît dacă s-ar afla la 650 ani-lumină de Pămînt, el ar apărea tot atât de luminos ca și Soarele. Noul quasar este situat, potrivit estimărilor, la o distanță de 10 miliarde ani-lumină de Terra și ar fi cel mai luminos corp cosmic cunoscut pînă acum. • Ploaia artificială a fost provocată în Uniunea Sovietică de către avioane utilizate dotate cu „tunuri” încărcate cu substanțe chimice – în care este prezentă și iodura de argint – și care trag în nori. • Tânără din fotografie prezintă specialiștilor un nou model de

seif electronic fabricat în Japonia. După trei ani de experimentări s-a finalizat construcția în care s-a incorporat un mecanism de recunoaștere a timbrului exact al vocii care este imputernicită să-l deschidă. • Un calculator vorbitor este în curs de experimentare în R.D. Germania. El poate avertiza sonor – pe baza unui „vocabular” cu care a fost dotat – evoluția a peste 250 de parametri pe care îl urmărește în procesele industriale.

Cine știe, răspunde

IN DOUĂ
PĂRTI
EGALE

CU O SINGURĂ LINIE

Vă invităm să realizați acest desen
dintr-o singură linie continuă.

Au dat răspunsuri corecte la întrebările din luna aprilie 1985: Fălcianu Alexandru — București; Mihăilescu Ovidiu Calin — Deva; Socaciu Marcel — Oradea; jud. Bihor; Călcu Dumitru Stelian — București; Sindile Mihai — Galați; Demergian Bogdan — Constanța; Rusu Mihai — Suceava; Manciu Viorel — Gabriel — București; Ciulea Octavian — Timișoara; jud. Arad; Cioloța Adrian — Sibiu; Tulu Petre — Popești Leordeni, sectorul agricol Ilfov; Stanescu Adrian — București; Barbu Valeriu — Galați; Apetrei Enescu — Piatra Neamț; jud. Neamț; Chivu Adrian — Tîrgoviște; jud. Dâmbovița; Spirleanu Catalin Bebeșel Elisabeta — Rm. Vilcea; jud. Vilcea; Pop Grigore Dan — București; Bordeanu Ștefanache — Movileni, jud. Galați; Panțuroiu Dinu — Pietroșița, jud. Dâmbovița; Bunea Adrian — București; Cindea Alexandru — Albești, jud. Mureș; Mihaela Popescu — Constanța; Candiu Viorel Andi — Sibiu; Cazacu Valentina — București; Dinu Ionel — Focșani, jud. Vrancea; Paraschiv Bogdan — Bacău; Pozdîrcă Dan — Sighișoara, jud. Mureș; Nastase Iulian — București; Cristian Mihai — Timișoara; Tîcu Ovidiu — Pascani, jud. Iași; Anghel Bogdan — București; Pilder Heinrich — Albești, jud. Mureș; Bacsko Adriana — Cimpa Turzii, jud. Cluj; Pop Daniel Andrei — Bacău; Aprozeanu Marian — Constanța; Berger Șerban — Brașov; Dragomir Radian — Cucuieți, jud. Teleorman; Milița Iosif și Milița Alexandru — București.

Scriam în urmă cu două luni despre cel 35 de pionieri ai detașamentului clasei a III-a A de la Școala nr. 5 din Rădula, județul Suceava, toți abonați la revista „Start spre viitor”. Revenim, așa cum am promis, precizind de data aceasta că sunt numeroase construcții realizate de ei după planurile revistei. Desigur nu putem vorbi — deocamdată — despre construcții complexe, cu grad mare de dificultate dar îi putem felicita pentru măiestria cu care au realizat — pe măsura vîrstelor lor — căsuje pentru păsările, jocuri, mocasini și alte construcții utile. De către unii dintre pionierii detașamentului se evidențiază pasiunea pentru activitatea practică, construcțivă, alții sint cunoscuți în școală pentru atenția pe care o acordă cunoașterii naturii, studierii unor fenomene din zonă.

CITITORII CONSTRUIESEC DUPĂ SCHEMELE REVISTEI

Pentru apropiata vacanță acești înimioși prieteni ai naturii și tehnicii și-au propus să facă o serie de observații, direct în natură, prefigurind astfel noi izbirzi pe drumul cunoașterii naturii, studierii unor fenomene din zonă.

Felicitând intregui detașament pentru rezultatele obținute, pe tovarășă invățătoare Rădula Vasilescu, îi anunțăm pe cel 35 de pionieri că redacția le-a acordat cîte o diplomă „Start spre viitor”.

ÎNTLNIRI CU CITITORII

La sfîrșitul lunii mai au avut loc la Casa pionierilor și șoimilor patriei și Școala nr. 3 din Pitești întlniri ale redacției cu cititorii. Dialogul cu prietenii tehnicii s-a constituit într-un veritabil schimb de experiență. Au fost date răspunsuri la numeroase întrebări privind noutățile din diverse domenii ale științei și tehnicii, s-au făcut valoroase propuneri pentru tematica viitoarelor numere ale revistei „Start spre viitor”.

DĂNUȚ LEAHU — Broscăuți, jud. Botoșani. Aveți dreptate. În cazul a doi conductori electrici din același material, dar de grosimi diferite, rezistența electrică cea mai mare o are cel cu diametrul cel mai mic. Colegul dumneavoastră a greșit susținând contrariu.

CRISTIAN CARNARIU — com. Horia, jud. Neamț. Am publicat modul de construire a unui asemenea motor. Vom reveni.

CĂTĂLIN BLANARIU — Gura Humorului, jud. Suceava. Consultind colecția revistei, vei găsi mai multe modele de panouri solare. Îți dorim succes în realizarea lor.

CORNEL GAVRIL — Suceava. Cea mai mare viteză atinsă de un corp creat de om este viteză navelor cosmice. Prima viteză cosmică este de 7,9 km/s; a doua de 11,2 km/s; a treia de 16,6 km/s.

ION CANDREA — Deva. Am publicat planuri pentru construcția de birouri (mese) de lucru cu multiple funcții. Cind va fi cazul, vom reveni.

DAN MĂRGĂRITESCU — Alexandria. Propunerea de a publica modele care pot fi realizate din carton ne-a fost făcută și de alți cititori. Am prezentat periodic asemenea construcții și nu le vom neglija nici în viitor.

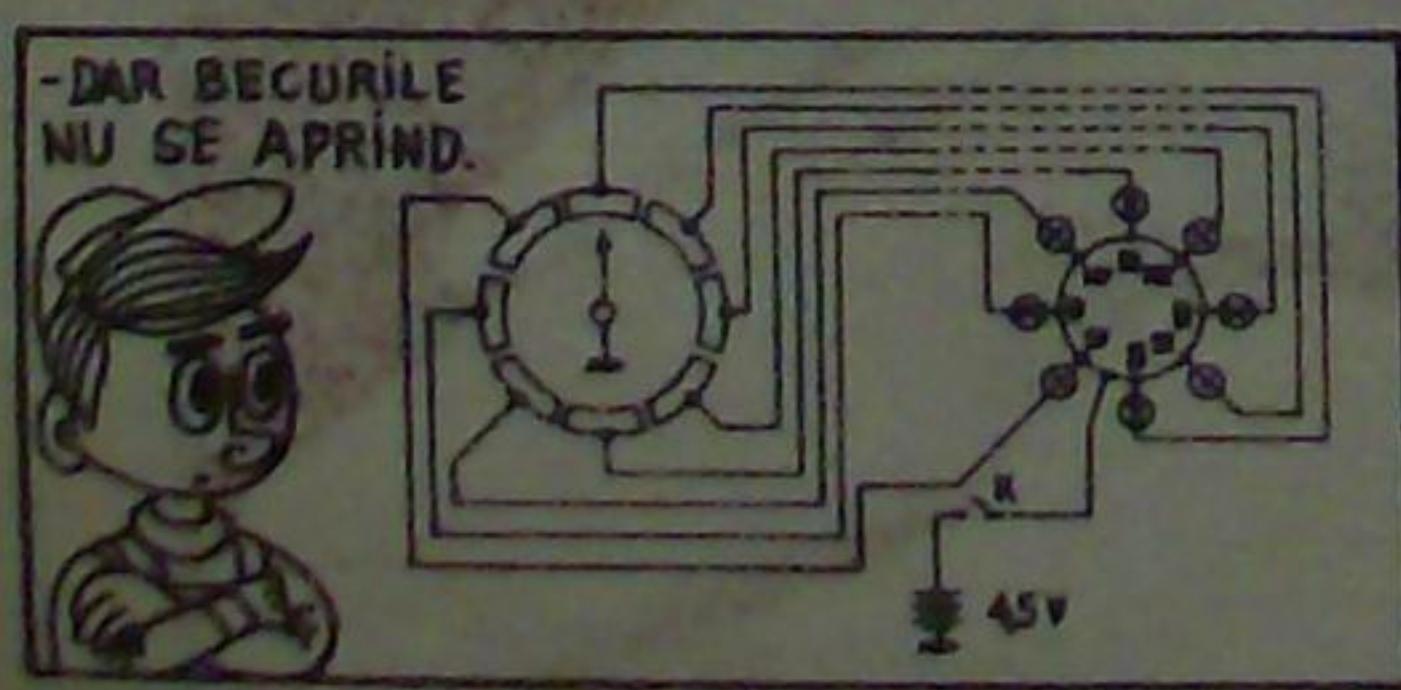
SAVU ȘTEFĂNESCU — Buzău. Creionul a fost inventat în 1790 de către chimistul francez Nicolas Jacques Conté. Stiloul apartine ca realizare românilui Petrace Poenaru.

DAN MĂRGINEANU — București. Mulțumim pentru aprecieri. Vom prezenta periodic materiale ce redau istoriile inventării și evoluției unor aparate, mașini etc. Am reținut propunerea care de altfel ne-a mai fost făcută și de alți cititori de a reintroduce o rubrică de filatelia pe teme tehnico-științifice.

RĂZVAN DUMITRU — București. Am scris de nenumărate ori despre noutățile în automobilism. Vom mai publica fotografii de autoturisme. O enciclopedie a automobilului în opt volume, după cum ne scrii, nu s-a publicat în țara noastră. Găsești în schimb la orice bibliotecă multe volume cu caracter enciclopedic pe această temă.

L. V.

Desene de NIC NICOLAESCU

Istetul nostru a greșit din nou. Vă rugăm să-l ajutați, scriindu-ne răspunsul intr-un pliș pe care nu uitati să îl păli, alături de timbru, talonul de mai jos. Câștigatorul va primi Diploma „Start spre viitor” și un premiu în obiecte.

Răspunsul corect la „Greșeala istetilor” din numărul trecut: potențiometrul R_3 este în scurtcircuit. Câștigătorii etapei sunt pionierii din detașamentele claselor a V-a și a VII-a, școala generală Alparea, județul Bihor, cod. 3715.

start
spre viitor

Redactor-șef: MIHAI NEGULESCU
Colectivul redațional:

Ing. IOAN VOICU — secretar
responsabil de redacție

Ing. ILIE CHIROIU

NIC NICOLAESCU

REDACTIA: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10, interior 1444

Administrația: Editura „Scîntea”, Tiparul Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”.

Abonamente: — prin oficile și agenții P.T.T.R. Câștigători din străinătate se pot abona prin „ROMPRESSFILATELIA” —

Sectorul export-import presă P.O. Box 12—201, telex 10376 prafir București, Calea Griviței nr. 64—66.

Manuscrisele nepublicate nu se întoarcă.

43911

16 pagini 2,50 lei

1

Când vorbim de aerodinamică o avem în vedere atât pe cea teoretică cât și pe cea experimentală. Desigur, prima este bine pusă la punct; rămâne însă absolut necesar ca aerodinamica experimentală să confirme sau să infirme rezultatele acesteia.

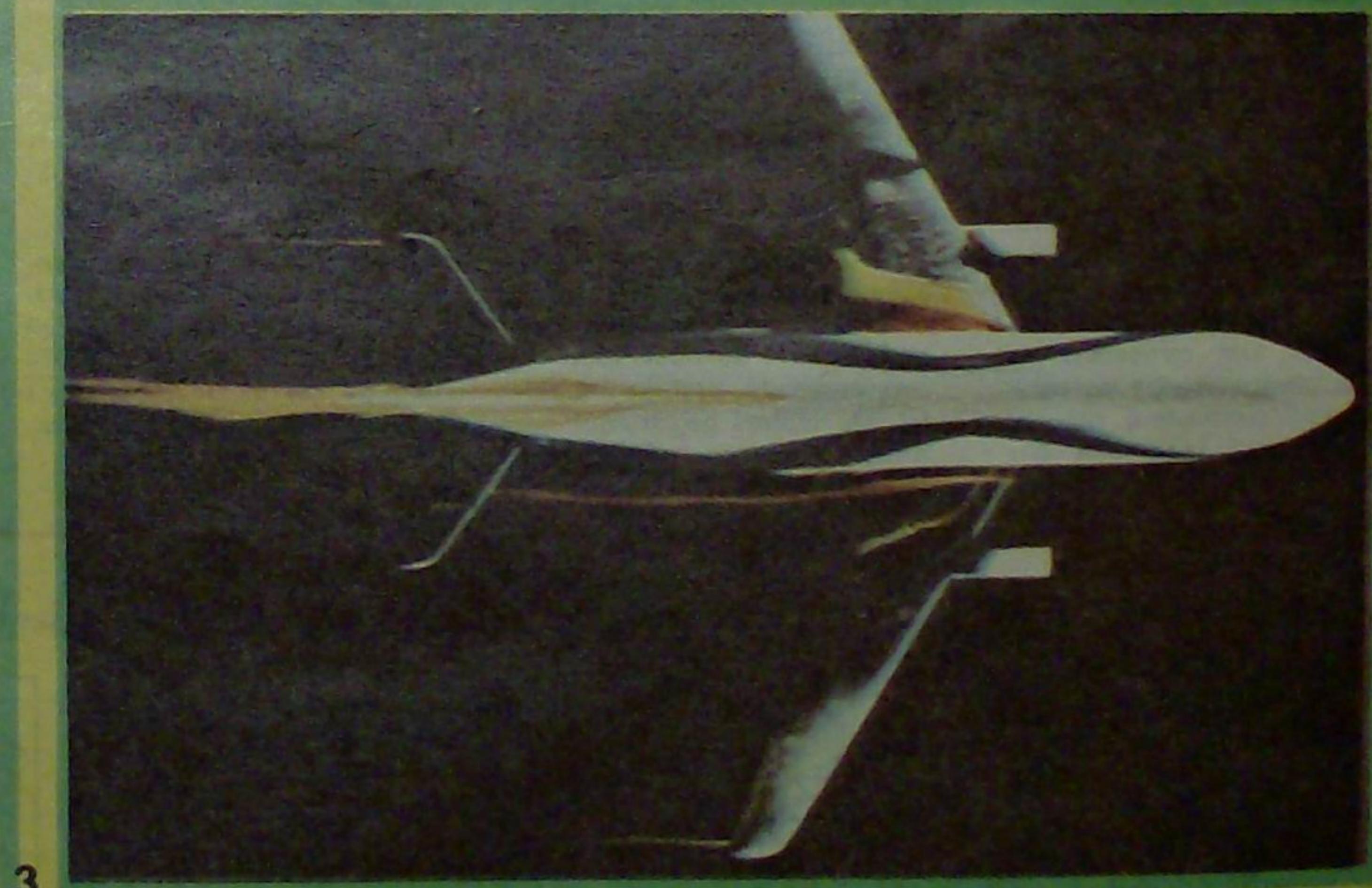
Instrumentul de bază al aerodinamicii experimentale este tunelul aerodinamic. Aici se studiază comportarea și forțele care se exercită asupra diverselor corpuși simple. Aceste corpuși simple pot fi părți dintr-un avion sau oricare alt vehicul ca și un avion sau un vehicul întreg. În tunelul aerodinamic se încercă de regulă machete care se mișcă în condiții similare celor din realitate. Mișcarea aerului este asigurată de un ventilator. În funcție de turăția motorului ventilatorului, se obțin viteze diferite ale aerului în tunel.

Cercetările în tunelul aerodinamic cuprind o gamă largă de observații și experimentări. După fixarea machetelor în spațiul de experimentare

1

TUNELUL AERODINAMIC

3

2

al tunelului, se plasează microreceptoare în punctele cele mai importante. Când totul a fost pregătit, se închide spațiul de încercare, se pornește ventilatorul, se regleză viteza aerului la valoarea dorită și se orientează macheta în poziția de încercare. Microreceptoarele măsoară și indică presiunile și vitezele în punctele stabilite de pe machetă.

Se folosește însă și un sistem de vizualizare, cu ajutorul căruia se poate observa spectrul scurgerii aerului pe lîngă machetă. Se înregistrează rezultatele și se repetă măsurările în alte condiții de viteză a aerului ori în altă poziție a machetei. Se obține astfel o imagine complexă a modului de funcționare a vehiculului ori aeronavei în condițiile reale ale mediului.

Imaginea 1 prezintă pregătirile care se fac înaintea experimentării în tunelul aerodinamic a machetei unui nou model de autovehicul. Macheta este fixată cu ajutorul unor cabluri, prin a căror mișcare i se poate modifica poziția.

Imaginea 2 este luată într-un tunel aerodinamic în timpul încercării unui model de avion.

Comportarea machetei la situații de zbor diferite este urmărită și pe cale vizuală (imaginile 3, 4) cu ajutorul spectrului tensometric ce apare în momentul solicitării într-un anume punct de pe suprafața aeronavei.